

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu

Apa noastră
cea de
toate zilele

Biftec
cu cobalt

MODA

Detaliile anului

11

ANUL XXV

(1252)

14 MARTIE 1969

Despre demnitatea feminină,
masculină, omenească...

SCRIITORII SE AMUZĂ

Serată literară

Sfârșitul deceniului 1920—1930 sau, poate, începutul deceniului 1930—1940. Leningrad. Prospektul Nevski. „Casa cărții”, vis-à-vis de catedrala Kazan, încununată cu o cupolă și un glob de sticlă.

Primăvara. Se înserează. Lumină — ca ziua. Prospektul Nevski și-a îngămădit pietonii în fața „Casei cărții”. De pe trotuare, de pe podul de lemn, din scuarul din fața catedralei, o masă de oameni și-a dat capul pe spate și privește spre etajul IV al „Casei cărții”. S-au oprit și tramvaiele. Pasagerii, conductorii, taxatorii, coborînd de la locurile lor, se uită și ei spre același etaj.

La înălțimea lui, cocoșat pe o cornișă îngustă, cu spatele la perete și cu fața la mulțime, un bărbat tânăr, lung și deșirat, în pantaloni golf, cu pantofi fără bot și ghetre, într-o haină cadrilată își fumează pipa, impasibil. Din cînd în cînd, o scoate din gură și strigă: — Toată lumea la serata literară!..

Dar, nemulțumit de efectul pe care l-a obținut, tînărul, tot cu fața la public, începe să se plimbe încetîșor pe cornișă, de la o fereastră la alta. Ambele sînt deschise. Mulțimea îl urmărește înmărmurită. Simțind pericula ferestrei în spatele lui, își lasă pipa pe pervaz și strigă din nou: — Toată lumea la serata literară!..

Apoi, se întoarce cu îndemnare, se sprijină în mîini și dispăre pe fereastră. După care apare în cadrul ei și strigă pentru ultima dată: — Toată lumea la serata literară!

E ușor de ghicit că, după o asemenea invitație, serata literară n-a dus lipsă de public.

Mașina

Camera în care locuia Danil Harms oferea o priveliște mai mult decît ascetică. Poate de aceea, atenția vizitatorului era atrasă deîndată spre un obiect curios, îngămădit într-un colț al camerei și alcătuit din fiare vechi, scîndurele, cutii goale de țigări și conserve, diferite resoarte cu arc, o roată de bicicletă și capete de frînghie.

— Ce-i asta? întrebă oaspetele, mirat.

— Mașina.

— De nici un fel. Așa, o mașină în general.

— A-a-a... Și de unde o ai?

— Am confecționat-o singur! îi răspundea, nu fără mîndrie, Harms.

— Și la ce folosește?

— Nu folosește la nimic.

— Cum la nimic?

— Așa, la nimic.

— Și atunci, de ce-o ții aici?

— Vroiam să am și eu o mașină, acasă...

Bernhard

Kellermann

la Leningrad

Imediat după război, scriitorul Bernhard Kellermann a vizitat Leningradul. Autorul romanului „Tunelul” era pe atunci un bătrîn uscat și fragil, pe care îl însoțea o femeie relativ tînără și energică.

Refuzînd onorurile celui de al treilea Reich, Kellermann, din fericire pentru el, fusese aproape dat uitării în Germania. Cu toate că n-a fost un antifascist militant, scriitorul, în virtutea unor înclinații naturale, nu se compromisesse colaborînd cu Goebbels, lucru foarte important pentru demnitatea lui cetățenească...

Kellermann a avut la Leningrad o întîlnire cu scriitorii. Ea s-a desfășurat la hotelul „Astoria” și, la început, a avut un caracter destul de oficial. Gheața oficială a spart-o, ca totdeauna, Evgheni Lvovici Șvarț, care și-a luat sarcina de a-l prezenta pe Kellermann tuturor participanților la întîlnire. A făcut-o într-o germană îngrozitoare, dar cu o totală dăruire de sine, așa încît a stîrnit risul general. Mai mult decît ceilalți s-a înveselit oaspetele nostru.

Pe unul dintre scriitorii cunoscuți, căruia îi plăcea să descrie scene de vîntoare, Șvarț l-a prezentat:

— Das ist unsere Hundschreiber!

Ceea ce în traducere înseamnă: „Acesta este scriitorul nostru cînesc!”

Vladimir Lifșiț

L. Pușkas:

Cercul fetelor (Ulei)

PROZĂ

Romane franceze cu subiecte rusești

Păriații au venit în Franța cu multe decenii în urmă, încă înainte de primul război mondial. Fiul a învățat a'it de bine limba patriei sale de adopție, încît se numără printre cei mai apreciați prozatori francezi, fiind nu numai laureat al premiului Goncourt, ci și membru al Academiei omonime. Dar romanele lui se inspiră adesea din frămîntata istorie a țării de unde este originară familia sa — Rusia.

Henry Troyat — căci despre el este vorba — a publicat anul trecut „Ca e-tul”, primul volum din ciclul semnificativ intitulat „Moștenitorii viitorului”. Acțiunea celui de al doilea volum, „O sută și una lovitură de tun”, apărut în urmă cu cîteva zile, se petrece în Rusia celei de a doua jumătăți a secolului trecut.

Loviturile de tun la care se referă titlul au răsunit pentru a anunța atentatul împotriva țarului Alexandru II omorît la 1 martie 1881. După cum se știe, el este cel care, la 19 februarie 1861, a semnat manifestul imperial ce proclama eliberarea iobagilor. Reforma a avut importante consecințe de ordin social, politic și moral, deși ea nu a ușurat cu nimic (ba chiar dimpotrivă) trista soartă a mușicului rus din urmă cu peste o sută de ani.

Excelent cunoscător al modului cum

Țarul Alexandru al II-lea după atentat

era organizată societatea rusă în secolul XIX, Troyat (care este și apreciatul autor al unei ample biografii a lui Lev Tolstoi) se oprește în mod deosebit asupra raporturilor dintre personaje aparținînd unor clase diferite, scoțînd în evidență ipocrizia și lipsa de omenie a unora, resemnarea sau sentimentele de revoltă ale celorlalți.

Unul dintre eroii săi, de pildă, un moșier care așează idei liberale și un mare atașament personal față de valetul său, îl „pierde” totuși fără nici un scrupul la o partidă de cărți. Fiind iobag, valetul este tratat ca un obiect oarecare și scriitorul zugrăvește cu multă forță de sugesție ravagiile morale pe care această situație le provoacă atît la stăpîn, cit și la „slugă”.

Critica literară a Parisului este una-

nimă în a recunoaște remarcabilele calități ale noului roman publicat de Troyat. Dar ceea ce reține mai ales atenția cronicarilor este interesul publicului cititor pentru problematica abordată de el. Volumul I din ciclul „Moștenitorii viitorului” a cunoscut numeroase ediții și un succes la fel de mare se pronostichează și celor „O sută și una lovitură de tun”.

INTERVIU

Proiecte interesante

Într-un interviu acordat revistei „Literaturnaia Gazeta”, acad. M. B. Hrapcenko a relatat cîteva dintre proiectele sale viitoare, de un real interes general.

Esteticianul și istoricul literar sovietic a amintit că lucrează acum la un volum, cu un titlu mai puțin obișnuit: „Descoperirile literare și soarta lor”. Ce se ascunde sub acest titlu?

Fiecare mare generalizare artistică, spune M. B. Hrapcenko, este o descoperire. Asemenea „descoperiri” artistice sînt, de pildă, Hamlet, Don Quiçotte, Illestakov, Andrei Bolkonski. Există descoperiri și în ceea ce privește mijloacele estetice. Istoria acestor mijloace, puțin studiată, are o mare însemnătate.

În literatura contemporană, de pildă, este larg răspîndită maniera reflectării indirecte, evenimentele și personajele operei fiind redată prin prisma unuia sau mai multor eroi. O transpunere originală a acestei modalități estetice o găsim în cinematografie. Dar această modalitate n-a apărut în epoca noastră. Dacă e să vorbim de literatura rusă, atunci metoda reflectării indirecte și-a găsit o expresie limpede încă în povestirea „Un erou al timpului nostru”. Soarta acestei descoperiri artistice, în legătură cu alte principii de generalizare artistică, studiul ei, contribuie la luminarea unor trăsături originale și a unor particularități ale procesului literar.

Nu e mai puțin interesant de urmărit soarta unei „descoperiri” cum este analiza psihologică. Reflectarea lumii interioare a omului se întîlnește în literatura unor epoci foarte diferite. Dar o etapă importantă în cunoașterea profunzimii sufletului omenesc este reprezentată de creația lui Tolstoi, care a inventat „dialectica sufletului”.

Care este soarta acestei descoperiri folstoiene în literatura contemporană? Care sînt posibilitățile psihologismului astăzi?

Aceste două exemple nu epuizează cercul de probleme, pe care le voi atinge în cartea mea.

M. B. Hrapcenko are intenția de a completa studiul lui despre Gogol, argumentînd-o astfel:

În ultimii ani a crescut vizibil interesul pentru creația lui Gogol. După cîte mi se pare, acest lucru se datorește, într-o anumită măsură, faptului că el a minuit cu strălucire mijloace de expresie artistice, cum sînt simbolul, fantasticul, grotescul — în care mulți vîd

posibilitatea de a îmbogăți realismul. Dar, se înțelege, există și alte motive, mai profunde, care au reinviat interesul față de genialul scriitor. De aceea, e foarte importantă nu numai definirea operei lui în raport cu epoca ce i-a dat naștere, dar și în raport cu viața acestei opere în vremea noastră.

ISTORIE LITERARĂ

Opera lui Saltikov-Șcedrin în Italia

Printre scriitorii ruși ai secolului XIX, Saltikov-Șcedrin este bine cunoscut în Europa occidentală și opera lui continuă să suscite interesul cercurilor largi de cititori, precum și al criticii de specialitate. Situația este exemplificată de audiența de care se bucură opera scriitorului rus în Italia.

Prima traducere în limba italiană a unei opere a lui Șcedrin a apărut în 1917. Atunci a văzut lumina tiparului „Domnii Golovliov” (La famiglia Golovliof), în versiunea semnată de Federico Verdinois, în editura „Lonciano”. Prefața traducătorului sublinia valoarea romanului, atît sub raport estetic, cit și sub raport istoric.

Doi ani mai tîrziu apare „Tristetea nobililor” (La „spleen” di nobili) în traducerea eminentului specialist în limba și literatura rusă Ettore Lo Gatto, în colaborare cu Z. Voronkova. În 1925, profesorul Lo Gatto îi consacră lui Șcedrin un vast studiu în revista Studi di letteratura slava. În același an, 1925, el publică un volum masiv din povestirile scriitorului, printre care: „Pescarul înțelept”, „Carusul idealist”, „Vulturul Mecena”, „Mișa și Vănea” etc.

În traducerea operei lui Șcedrin a urmat apoi o pauză de 20 de ani, care a luat sfîrșit în 1946, cu o nouă versiune a romanului „Domnii Golovliov”, semnată de M. Visetti și V. Goldberg. În același an, romanul apare încă de două ori, în două versiuni diferite: una, aparținînd lui M. Priamo, la Milano și a doua, sub semnătura lui C. Coisson, la Torino.

În 1961 „Istoria unui oraș” (Storia di una città) apare la „Editori Riuniti”, în traducerea lui Pietro Zveternich, cu o interesantă prefață, ce recomandă romanul „ca un model al realismului rus de înaltă clasă”.

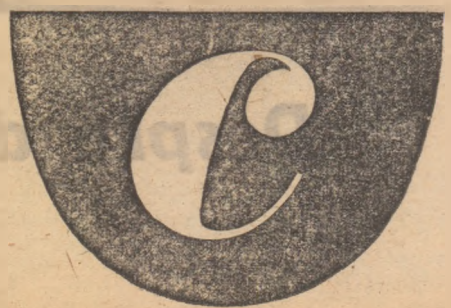
În același an, profesorul Lo Gatto revine cu o nouă versiune proprie „Domnii Golovliov”, într-un volum ce include, pe lîngă numeroase povestiri, „Moartea lui Pazuhin”. Noua versiune a romanului este salutată cu căldură de critica italiană, care o consideră cea mai apropiată de textul original din cele apărute pînă atunci.

Cealaltă piesă de bază din opera lui Saltikov-Șcedrin, „Din trecutul Poșehonei” (Gli antichi tempi di Posechone) a văzut lumina tiparului în limba italiană, în 1962. Autorul traducerii, Giglioli Venturi, îl consideră pe Șcedrin „cel mai de seamă reprezentant al naradnicismului și iluminismului rus din deceniul al șaptelea al secolului trecut”.

La această lungă listă de traduceri, se adaugă numeroase studii și articole apărute în revistele de specialitate, ca și volumul lui Alessandro Ivanov, consacrat artei povestirilor lui Șcedrin (Le fiabe di Saltykov-Șcedrin, Padova, 1964).

cartea

cartea cartea
cartea cartea cartea
rtea cartea cartea cartea
cartea cartea cartea cartea
ea cartea cartea cartea ca
cartea cartea cartea cartea
ea cartea cartea cartea ca

TEHERAN

1943

(IV)

Memoriile unui translator la Conferința „celor trei mari”

În cele din urmă ușa s-a deschis. Ne-am întors cu toții cu fața spre ea, dar în sală au intrat numai doi ofițeri din garda guvernamentală. Unul s-a postat în dreapta ușii, iar celălalt a străbătut încet sala și s-a oprit în colțul opus. Apoi toate privirile s-au întors iar spre ușa. Nimeni nu rupea tăcerea. În sfârșit, ușa s-a deschis din nou și a intrat Stalin.

A trecut încet prin fața oaspeților care se așezaseră într-un șir lung, strângând fiecareu mina. Ajuns la capătul șirului s-a învârtit pășind fără zgomot cu cizmele-i moi cauciucate pe covorul gros. S-a oprit nu departe de mine și a început să discute cu un militar de la secția de relații externe. Vorbea foarte încet, rar, cu accent gruzin. Îl priveam pe furis, încercând să-mi birui sentimentul care pusese stăpânire pe mine: uite, Stalin are o înfățișare foarte obișnuită, chiar ștearsă...

Emoții în ajun

Acum, înainte de întâlnirea cu Roosevelt, încercam să fiu cit se poate de stăpîn pe mine. Rolul de translator al lui Stalin cerea o mare încordare a tuturor forțelor. Stalin vorbea încet, cu accent, și nici vorbă nu putea fi să-l mai întreb o dată. Trebuia să-ți concentrezi toată atenția, ca să prinzi ce spunea și să traduci imediat în engleză. În plus, trebuia să consemnezi tot ce se discuta în cursul tratativelor. Mă salva numai faptul că Stalin vorbea domol, făcînd după fiecare frază o pauză pentru traducere.

Tot în atribuțiile translatorului intra și alcătuirea procesului verbal oficial. Translatorul trebuia să-l dicteze unei stenografe, după care întocmea proiectul unei scurte telegrame, pe care Stalin personal o citea și o corecta. Dacă tratativele aveau loc la Moscova, telegrama era expediată cifrat ambasadorilor sovietici din Londra și Washington. În cazul de față, însă, o telegramă similară era trimisă și la Moscova membrilor Biroului Politic rămași acolo.

Acum există în multe țări o vastă experiență în materie de traducere sincronizată, există cadre de mare calificare folosite pe scară largă la sesiunile Adunării Generale a O.N.U., la diverse conferințe și întâlniri internaționale. Dar pe atunci, cel puțin în U.R.S.S., nu existau specialiști în acest domeniu. În cadrul Comisariatului Poporului pentru Afacerile Externe numai câțiva înși erau pregătiți ca traducători pentru întâlniri la nivel înalt. V. N. Pavlov și cu mine îmbinam munca de translator cu activitatea curentă la Comisariatul Poporului. E adevărat, acest lucru avea avantajele lui, întrucît de obicei eram la curent cu problemele politice dezbătute. În schimb ne rămînea prea puțin timp pentru perfecționarea cunoștințelor de limbă. Căci o traducere orală în cadrul unor tratative diplomatice reclamă multă dexteritate, o mare putere de concentrare și o continuă îmbogățire a cunoștințelor de limbă, de vocabular. De asemenea, translatorul trebuie să cunoască bine stenografia, să știe să descifreze rapid textul după convorbire și să selecționeze ideile cele mai importante atunci cînd alcătuiește o scurtă dare de seamă.

Cum nu aveam o pregătire specială pentru o asemenea activitate, mă străduiam să mă perfecționez pe parcurs. Am fost întotdeauna impresionat de perseverența și tenacitatea lui V. N. Pavlov. Pe atunci el se ocupa de toată corespondența privitoare la relațiile anglo-sovietice, iar problemele erau evidente foarte multe. Ziua de lucru dura de obicei 14-16 ore cu o scurtă pauză între 8 și 10 seara. Dar Pavlov nu pierdea o clipă pentru a-și îmbogăți cunoștințele de limbă.

La convorbirea care urma să aibă loc, în afară de Stalin, de Roosevelt și de mine, care aveam atribuții de transla-

anunțase că va veni singur, fără Charles Bohlen, care era de obicei translatorul delegației americane. Se pare că președintele S.U.A. hotărîse acest lucru pentru ca atmosfera să fie mai confidențială. Așadar eu trebuia să traduc singur totul.

Un schimb de păreri

Cînd am intrat în încăperea unde urma să aibă loc convorbirea și care era vecină cu sala de ședințe plenare a conferinței, l-am găsit acolo pe Stalin în uniformă de mareșal. După ce l-am salutat, m-am apropiat de o măsuță joasă, în dreptul căreia se aflau un divan și câteva fotolii, și am pus pe ea un blocnotes și câteva creioane. Stalin, care se plimba încet prin cameră, a luat la un moment dat dintr-o cutie cu inscripția „Flora Hertegovinei” o țigară și a început să fumeze. Apoi, privindu-mă printre pleoapele pe jumătate închise, m-a întrebat:

— Nu ești prea obosit de pe drum?

F. D. Roosevelt își pregătește textul unei intervenții

— Ești pregătit să traduci? Va fi o convorbire importantă.

— Sînt pregătit, tovarășe Stalin. Noaptea trecută, la Baku, m-am odihnit bine.

Stalin s-a apropiat de măsuță și a așezat pe ea cutia cu țigări. Și-a aprins din nou țigara care se stînsese între timp și a început să tragă cu poftă din ea. După care, stingînd cu un gest domol chibritul, a arătat cu el spre divan rostînd:

— Aici, în margine, voi ședea eu. Roosevelt va fi adus cu fotoliul rulant și va sta în stînga d-tale.

— Am înțeles.

Stalin a început din nou să se plimbe prin încăperea, cufundat în gînduri. Peste câteva minute s-a deschis ușa și un valet filipinez a împins înăuntru fotoliul rulant în care ședea Roosevelt, sprijinindu-se greoi pe brațele lui.

— Hallo, mareșale Stalin — a rostit el bine dispus, întinzînd mîna. Mi se pare că am întîrziat puțin, cer iertare.

— Nu, ați venit tocmai la timp — i-a replicat Stalin. Eu am sosit ceva mai devreme. Datoria mea de gazdă mă obligă la asta, căci dv. sînteți totuși oaspețele nostru, am putea spune pe teritoriul sovietic...

izbucînd în ris. Doar ne-am înțeles ferm să ne întîlnim pe un teritoriu neutru. De altfel, aici e reședința mea. Dv. sînteți oaspețele meu.

— Să nu facem polemică. Spuneți-mi bine, domnule președinte, v-ați instalat cum trebuie? Aveți nevoie de ceva?

— Nu, mulțumesc, totul e în ordine. Mă simt ca acasă.

— Înseamnă că vă place aici?

— Vă mulțumesc foarte mult că mi-ați pus la dispoziție această clădire.

— Veniți, vă rog, mai aproape de masă — l-a invitat Stalin.

Înainte de întîlnirea celor doi conducători de state fusesem foarte neliniștit, întrebîndu-mă dacă voi putea să mă aching de misiunea pe care o aveam. Mă preocupă stăruitor gîndul: voi izbucni oare să înțeleg din prima clipă tot ceea ce avea să spună Roosevelt și să tîlmăcesc pe loc, în rusește? Căci mulți americani au o pronunție aparte, iar unii dintre ei își presară frazele cu expresii pitorești și chiar de argou, încît nu poți prinde imediat sensul ideii. Lucrurile au decurs însă bine. Roosevelt vorbea limpede, răspicat, tîrăgînd puțin cuvintele, în fraze scurte și cu pauze dese. Era evident că avea o bogată experiență în discuții purtate prin intermediul translatorului...

Valetul filipinez a împins fotoliul rulant pînă la locul indicat, a coborît piedica la roată, apoi a părăsit camera. Stalin a oferit o țigară lui Roosevelt, dar acesta l-a refuzat, mulțumindu-i și, scoțîndu-și tabachera din buzunar, a introdus cu degetele-i lungi și fine o țigară într-un port-țigaret foarte frumos și a început să fumeze.

— M-am obișnuit cu țigările mele — a spus el, surîzînd dezarmant și ridicînd din umeri de parcă ar fi vrut să se scuze. Dar unde e celebra dumpea-voastră pipă, mareșale Stalin? ...

— La drept vorbind, medicii mă sfătuiesc s-o folosesc mai puțin — a replicat Stalin. Cu toate acestea, am luat-o cu mine și, ca să vă fac plăcere, am s-o aduc data viitoare.

— Trebuie să dați ascultare medicilor — a rostit pe un ton grav Roosevelt. Și eu trebuie s-o fac...

— Ayeți vreo propunere cu privire la ordinea de zi a discuției de astăzi? — a întrebat Stalin, pe un ton de lucru.

— Nu cred că ar trebui să stabilim acum precis cercul de probleme pe care le vom aborda. Ne-am putea limita la un schimb general de opinii în legătură cu situația actuală și cu perspectivele de viitor. M-ar interesa de asemenea să aflu de la dv. informații cu privire la situația de pe frontul sovietico-german.

— Sînt gata să dau curs propunerii dv. — a răspuns Stalin. Apoi, cu o mișcare domoală, a apucat cutia „Flora Hertegovinei”, a deschis-o, a ales pe îndelete o țigară, de parcă s-ar fi deosebit una de cealaltă și a aprins-o. După care a continuat să vorbească fără grabă: În ce privește situația de pe frontul sovietic, principalul constă, poate, în faptul că în ultima vreme trupele noastre au pierdut Jitomirul, important nod de cale ferată.

— Dar cum e vremea pe front? — s-a interesat Roosevelt.

— E bună numai în Ucraina, în celelalte sectoare e noroi și solul încă n-a înghețat.

— Aș dori să îndepărtez de pe frontul sovietic vreo 30-40 de divizii germane.

— Dacă s-ar putea realiza acest lucru, ar fi bine.

— De altfel, aceasta e una dintre problemele asupra cărora intenționez să dau lămuriri în cursul următoarelor zile, chiar aici, la Teheran. Lucrurile se complică din cauza faptului că americanii trebuie să aprovizioneze un efectiv de două milioane de soldați, care pe deasupra se află la o distanță de 3 000 de mile de continentul american.

Sînt necesare mijloace de trans-

reportaj
reportaj reportaj
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj

port bune, și vă înțeleg perfect dificultățile.

— Cred că vom rezolva această problemă, întrucît în Statele Unite navele se construiesc într-un ritm satisfăcător.

În cursul convorbirii Stalin și Roosevelt au abordat multe probleme. Roosevelt, mai cu seamă, a dezvoltat în linii mari ideea colaborării postbelice dintre Statele Unite și Uniunea Sovietică. Stalin a salutat această idee și a observat că după terminarea războiului Uniunea Sovietică va constitui o mare piață pentru Statele Unite, declarație primită cu interes de Roosevelt. La rîndul său, președintele S.U.A. a arătat că după război americanilor le va trebui o mare cantitate de materii prime, de aceea e de părere că între cele două țări vor exista legături comerciale strînse.

...Roosevelt și-a privit ceasul. Pînă la deschiderea oficială a conferinței, fixată pentru orele 16, nu mai rămăsese decît puțin timp.

— Cred că e cazul să terminăm — a rostit președintele S.U.A. Trebuie să ne odihnim puțin și să ne adunăm gîndurile înainte de ședința plenară. După părerea mea, am avut un schimb foarte util de opinii și în genere mi-a făcut mare plăcere să vă cunosc și să discut sincer cu dv.

— Și pentru mine a fost foarte plăcut — a răspuns Stalin care, ridicîndu-se, s-a înclinat ușor în fața lui Roosevelt.

Am trecut în camera alăturată ca să chem pe valetul președintelui. Acesta a venit imediat și, apucînd minerul fixat de spătarul fotoliului rulant, l-a condus pe Roosevelt în apartamentele lui. Stalin a părăsit și el încăperea pentru a merge într-o cameră vecină, unde îl așteptau Molotov și Vorosilov.

Un singur scop: cîștigarea războiului

Ședințele plenare ale Conferinței se țineau într-o sală spațioasă, în stil Empire. În mijlocul încăperii se afla o masă mare, rotundă, acoperită cu o față de masă din postav crem-gălbui. În jurul ei erau așezate fotolii tapițate cu mătase în dungii, cu brațe greoaie din lemn roșu. În mijlocul mesei, un postament de lemn cu drapelele de stat ale celor trei puteri participante la conferință. Pe masă, în fața fiecărui fotoliu se aflau blocnotesuri și creioane ascuțite.

În jurul mesei, au luat loc principalii membri ai delegațiilor și translatorii. Ceilalți delegați și personalul tehnic s-au așezat pe scaunele aranjate în rînduri simetrice în spatele fotoliilor.

În dreapta lui Churchill se afla translatorul său personal, maiorul Bearce, alături de Roosevelt ședea Charles Bohlen, și el avînd rol de translator. Pe atunci era prim-secretar al ambasadei Statelor Unite din Moscova. Din delegația sovietică în primul rînd se aflau Stalin și Molotov, precum V.N. Pavlov și cu mine, ca translatori oficiali ai delegației. Vorosilov se așeza de obicei în rîndul doi.

În ședințele plenare discuția se desfășura liber, fără o ordine de zi dinainte stabilită. Cînd vorbeau, delegații nu foloseau însemnări, lăsînd impresia că-și expuneau cu glas tare opiniile cu privire la problemele abordate. De aceea, uneori discuțiile treceau de la o temă la alta, pentru ca apoi să revină la problema inițială. Părțile căzuseră în prealabil de acord ca prima ședință plenară să fie prezidată de Roosevelt, care s-a achingat strălucit de această misiune: se cunoștea că are o experiență îndelungată de conducător al unui mare partid american.

V. Berejkov

(Va urma)

TEATRU

Toate drumurile duc pe Fontanka

Nu știu câte clădiri sînt la Leningrad care ar putea intra în categoria „simplelor muritoare”. Într-un sfert de mileniu de existență s-a concentrat atîta istorie, încît dacă nu sînt legate de numele lui Petru sau al Ecaterinei, dacă n-au vegheat truda literară și științifică a lui Lomonosov sau n-au găzduit ultimele luni de viață ale lui Pușkin, dacă nu și-au oferit saloanele pentru baluri fastuoase la care străluceau femei superbe și bărbați de spirit sau n-au tănuțit înfîlnirile conspirative ale revoluționarilor, edificiile au măcar faima de a se fi născut din fantezia caldă a unui Rastrelli sau unui Rossi, care au construit sub cerul Balticii cu nostalgia Italiei în suflet.

Dar „simplele muritoare” au și ele celebritățile lor: iată, de pildă, clădirea modestă de pe cheiul Fontanka a Teatrului Mare de dramă „Maxim Gorki”.

Serghei Iurski, admirabil interpret al lui Victor Frank în „Prețul”

Nici arhitecți faimoși, nici un lung trecut glorios nu stau în spatele acestor ziduri. Istoria teatrului e recentă, ea a început acum o jumătate de veac, din rivna lui Maxim Gorki, Alexandr Blok, Anatoli Lunacearski și alții și a căpătat de treisprezece ani o strălucire nouă. Adică de atunci cînd la conducere a venit Gheorghii Tovstonogov.

Responsabilul unui lucru este cel care-l servește — spunea Jean-Louis Barrault — iar un animator se recunoaște după felul cum pune mîna pe o mătură ca să curețe parchetul. Tovstonogov este un responsabil deplin și un animator autentic. Teatrul e impregnat de personalitatea lui — de talentul, și gustul, și cultura, și entuziasmul, și energia lui. Și mai presus de toate, de dragostea sa pentru micul univers miraculos de pe Fontanka, unde întotdeauna vin mai mulți spectatori decît incap în sală.

La Tovstonogov am văzut două spectacole: „Zilele fericite ale unui om nefericit” de Alexei Arbuзов și „Prețul” de Arthur Miller. Amîndouă semnificative pentru problematica reper-

arta
ca arta arta
arta arta arta
arta arta arta arta
arta arta arta arta arta
arta arta arta arta arta
arta arta arta arta arta
arta arta arta arta arta

torului, amîndouă dezbateri etice care aduc la rampă diverse aspecte ale umanității moderne. Arbuзов pune sub acuzație ticăloșia, zilele fericite ale omului său nefericit fiind acelea cînd personajul ia deciziile esențiale ale existenței sale meschine. Iar Arthur Miller ne obligă să medităm la prețul pe care îl plătim pentru faptele și hotărîrile noastre. Plesele, deși lipsite de acțiune, se bucură de un mare succes, întărind convingerea lui Tovstonogov că se poate vorbi de o nouă calitate a teatrului, aceea că pe oameni încep să-i intereseze din ce în ce mai mult ideile, procesele psihologice, și mai puțin fabulația.

E drept, piesele sînt foarte bine servite de spectacole. Cortina a fost suprimată, ceea ce face să se stabilească un contact intim și treptat între sală și scenă. În sală publicul încă mai tușește, scaunele încă mai scîrție, dar pe scenă încep să-și facă apariția actorii și, în vîzul tuturor, devin personaje.

Actorii sînt Nikolai Korn, Vladislav Strjelcik, Serghei Iurski, Efim Kopelian, Vadim Medvedev, Nina Olhina, Emma Popova, V. Kovel, O. Basilasvili, B. Rižuhin, Natalia Teniakova. Alături de ei, din trupă mai fac parte Evgheni Lebedev, Innokenti Smoktunovski, Kirill Lavrov, Zinaida Șarko și mulți alții, aparținînd unor generații diferite, dar alcătuiind laolaltă o orchestră de virtuozii. Căci teatrul leningrădean are o tradiție: totul se exprimă prin actori.

Iulia Scutaru

CINEMA

Je vous aime

În august 1967, presa sovietică și străină a anunțat că un elicopter sovietic de tip „Mi-6” s-a prăbușit în Franța în timp ce participa la stingerea incendiului care mistuia o pădure. În catastrofă a pierit întregul echipaj alcătuit din piloți sovietici și francezi, în frunte cu eroul Uniunii Sovietice, pilotul de încercare Iuri Garnaev. Însemnările lui Garnaev se intrerupeau la o frază scrisă în franceză și adresată oamenilor în general: „Je vous aime”...

Înzestrat cu o voință mare și cu un suflet mare, Garnaev, căruia cosmonautul Alexei Leonov i-a spus „Omul pămîntului și al cerului”, a atras atenția cineaștilor. La studioul de filme documentare din Leningrad regizorul Semion Aranovici, fost ofițer în aviația marină, face filmul „Oamenii pămîntului și ai cerului”.

Acțiunea filmului se va petrece în Uniunea Sovietică și în Franța făcînd totodată un istoric al aviației sovietice.

Pe Aranovici l-a adus în cea de a șaptea artă interesul lui pentru destinele omenești ieșite din comun. Cînd era ofițer navigator, a făcut cîteva zboruri în zîburile unde și-au găsit sfîrșitul cunoscutul explorator rus al Nordului, Rusanov, și doctorița franceză Juliette Jean. Despre eroismul acestor oameni, despre dragostea și moartea lor, despre enigmaticele nedezlegate ale expediției lui Rusanov, Aranovici a scris un scenariu, cu care a început drumul lui în cinematograful documentar.

Filmul lui Aranovici „Timpul care este totdeauna cu noi”, închinat primei femei-diplomat Alexandra Kollontai, s-a bucurat de mult succes. Următoarea operă a regizorului a fost „Andreeva, prietena lui Gorki”, dedicată unei admirabile femei ruse, actrița Maria Andreeva, pe care a legat-o de Gorki o îndelungă și strînsă prietenie.

„Timpul care este totdeauna cu noi” și „Andreeva, prietena lui Gorki” sînt construite pe baza materialului fotografic. Dar fotografiile nu sînt statice, ele se mișcă, se transformă, trăiesc, ceea ce dă impresia că, la timpul lor, evenimentele respective au fost nu fotografiate, ci filmate.

Acest procedeu al „animării” fotografiilor va fi folosit și în filmul despre Iuri Garnaev.

Galina Silina

Ingrid Bergman se împacă cu Hollywoodul

Întoarcerea actriței suedeze Ingrid Bergman în studiourile americane se va produce în filmul „O plimbare pe ploaia de primăvară”, a cărui turnare va începe în aprilie.

De două decenii Ingrid Bergman n-a mai făcut nici un film în Statele Unite.

Ultimul, „Ioana D'Arc”, datează din 1948 și n-a mulțumit nici critica, nici pe producători, care n-au realizat încasările scontate. Certată cu Hollywoodul, actrița a fost în schimb foarte solicitată de cinematografia europeană, pentru care a făcut, printre altele, „Anastasia”, „Rolls-Royce-ul galben”, „Vizita” (după piesa lui Dürrenmatt, „Vizita bătrînei doamne”). „Anastasia” a însemnat primul pas spre împăcarea cu Hollywoodul, cu care actrița suedează s-a certat din cauza romanului de dragoste cu regizorul italian Roberto Rossellini: distinsă cu premiul Oscar pentru interpretarea rolului titular, ea a fost primită triumfal în cetatea filmului american. Un prim Oscar îi fusese atribuit în 1944, pentru filmul „La lumina lămpii cu gaz”.

În ultimul timp, Ingrid Bergman s-a dedicat mai mult teatrului, nu din cauza unei bruste antipatii pentru ecran, ci din lipsă de roluri care să o intereseze. Pe scenă a interpretat cu brio rolul principal din comedia „O lună la țară” de Turghenev, care a ținut multă vreme afișul.

În sfîrșit, filmul „O plimbare pe ploaia de primăvară” îi va oferi ceea ce aștepta și pe ecran. E vorba de adaptarea cinematografică a unui roman de Rachel Maddox, cu scenariul semnat de Stirling Silliphant, care va fi și producător. Silliphant e autorul scenariului unui film premiat anul trecut cu patru Oscăruri: „În zăpușeala nopții”, cu Rod Steiger și Sidney Poitiers în rolurile principale. Textul lui a intrat în repertoriul teatrului Comsomolului leninist din Moscova, unde a văzut lumina rampei.

În noul ei film, Ingrid Bergman va fi soția unui profesor universitar și va trece printr-o incurcată poveste de dragoste cu un individ primitiv.

O. Nikolaeva

Maraton cinematografic

La Tokio se prezintă în momentul de față filmul „Condiția umană”. Fără nici o legătură (în afara unei coincidențe de titlu) cu celebrul roman al lui André Malraux, pelicula japoneză are o trăsătură care o face unică în lume: proiecția ei, care durează nouă ore și jumătate, se efectuează în cadrul unui singur spectacol, cu două pauze de cîte treizeci de minute. Pentru cei prea ocupați în timpul zilei, există un spectacol de noapte, care începe la orele 22.30.

Turnat în 1958-1959, în regia lui Masako Kobayashi, filmul nu este o premieră absolută. El a mai circulat sub forma unei serii alcătuite din trei părți, prezentate separat. Una din ele a luat chiar un premiu la Festivalul de la Veneția.

Trebuie spus că, dacă pentru europeni o ședință cinematografică atît de lungă este greu de conceput, publicul japonez este mai familiarizat cu spectacolele-fulvii. Dramele pe scena teatrului clasic Kabuki durează adesea zece ore sau chiar mai mult.

(După „Sovetski ekran”)

PORTRET

Meteorica viteză a Juliei Christie

În noul ei film, „Căutîndu-l pe Gregory”, pe care îl realizează tînărul regizor englez Peter Wood, Julie Christie se îndrăgostește de o imagine. Eroina pe care o interpretează ea aude vorbindu-se atît de mult de un tînăr, de bizareriile lui, de modul lui de viață, de fascinația pe care o exercită asupra tuturor, încît sfîrșește prin a se amorea de el fără să-l fi văzut vreodată. Îl caută pretutîndeni, dar nu reușește să-l întîlnească. Tînărul devine un fel de fantomă sau de mit: pleacă cu zece minute înainte de a sosi ea, vine cu zece minute după ce a plecat ea. Fata nu știe cum arată, și-l imaginează doar și sfîrșește prin a-i atribui chipul unui om văzut pe un afiș, chip care a impresionat-o puternic. Caracterul mitic al personajului sporește într-atît, încît însăși existența lui începe să fie pusă la îndoială.

Actriței îi place ideea acestui personaj misterios, pentru că, spune ea, în viață e întodeauna ceva care ne scapă și simțim nevoia să-l urmărîm, ceva ce am pierdut sau n-am avut niciodată, ceva ce am vrea să fim și nu sîntem.

Julie Christie, care s-a născut la Assam, în India, în familia unui plantator de ceai, a străbătut cu o viteză meteo-rică traiectoria de la anonim la poziția de vedetă. Înainte de a-și începe cariera cinematografică, a urmat cursurile școlii centrale de artă dramatică din Londra și a făcut parte din trupa teatrală a lui Royal Shakespeare Company, unde a învățat meserie serioasă. Pentru ecran a descoperit-o regizorul John Schlesinger, care a ales-o ca parteneră a lui Tom Courtenay în

„Billy mincinosul”. Julie Christie trece prin acest film ca o rază de lumină, ca o melodie suavă. Cu al doilea rol al ei, cel din filmul „Darling”, făcut tot cu Schlesinger, a cucerit premiul Oscar.

Dar prima luare de contact dintre regizor și actriță a fost puțin promițătoare. Julie Christie are o rezervă înnăscută față de cei „puternici”, ea îi consideră instinctiv ca dușmani pe producători sau regizori. De aceea întîlnirea cu John Schlesinger a fost de o circumspecție rece. Cu toate că făcuse mult teatru, se simțea considerată o începătoare care vrea neapărat să câștige gloria cinematografică, în timp ce el era un regizor afirmat, sigur de sine; ea era slabă, el puternic. A fost nevoie să intervină o prietenă comună și să-i explice că Schlesinger o stimează și o apreciază mult, pentru ca să poată lucra împreună și să se nască „Darling”...

Filmele pe care Julie Christie le-a interpretat după aceea — „Fahrenheit 451”, „Departee de mulțimea zgomoasă”, „Petulia” etc — i-au consolidat poziția de vedetă. Dar actriței nu-i place cuvîntul, și refuză să se facă complice cu tot ceea ce tinde să o facă vedetă. Acum douăzeci sau treizeci de ani, explică ea, se mai putea înțelege ca o actriță să țină ia acest nimb și să facă eforturi mari ca să-l păstreze. Dar azi lucrurile s-au schimbat. Un actor care se ia în serios nu mai crede că este așa cum îl vede lumea. Sigur, mai sînt și dintre cei care adoră reverențele, aplauzele, zîmbetele, premiile, serbările date în onoarea lor și care sfîrșesc prin a se identifica cu propria lor imagine. Dar majoritatea actorilor și actrițelor sînt profesioniști care își fac munca cu seriozitate și răspundere.

În ceea ce o privește, succesul și celebritatea îi dau un sentiment de jenă și de teamă, fiindcă Julie Christie nu vrea să piardă cu nici un preț „umanul din mine”. De aceea și-a părăsit vechii prieteni cu care își petrecea timpul pe vremea cînd era o necunoscută.

A. Ongarov

Primul critic
Desen de O. Pomocilin

BIOLOGIE

Domesticirea animalelor

Mai puțin celebră decât „Originea speciilor”, lucrarea lui Darwin „Variația animalelor și plantelor sub influența domesticirii”, care tocmai a implinit 100 de ani, descrie rolul jucat de selecția artificială în crearea unor noi specii. Interesul marelui biolog pentru această problemă nu este surprinzător, având în vedere că pînă și o comparație superficială a speciilor domestice actuale cu strămoșii lor sălbatici arată cât de mult se deosebesc. Din animalele noastre de curte puține ar mai supraviețui în mediul lor de băștină. De la pechină pînă la Saint Bernard nici un ciine nu se mai poate lipsi de protecția omului. Dar nici vacile, nici cele mai primitive rase de porci nu ar rezista în condiții naturale. Domesticirea

trăiește în condițiile pe care i le asigură acesta.

De ce au loc atît de repede astfel de schimbări? Sînt ele legate de creșterea numărului de mutații în cursul domesticirii sau numai de manifestarea unor mutații existente în stare „latentă” și în sălbăcie? Este neîndoielnic că la baza diferențierii speciilor sălbate sub influența domesticirii stă utilizarea mutațiilor care au avut loc și mai înainte. În libertate majoritatea indivizilor unei specii sînt heterozigoți, adică moștenesc gene diferite de la cei doi părinți. În populațiile restrînse pe care le crește omul, mai cu seamă atunci cînd dorește să facă o selecție, se împerechează între ei puii aceleiași mame sau puii cu părinții, pentru ca să se

întă puțin crea și folosi vibrații sonore cuprinse între fracțiuni de hertz și sute de miliarde de hertzi, cîți numără așa-numitul hipersunet.

Recent, revista „Nedelea” a organizat o masă rotundă consacrată citorva probleme controversate ale acusticii.

O întrebare de pe vremea reginei Victoria. Vorbind despre însușiri ale sunetului pînă de curînd necunoscute, acad. L. Brahovskih a amintit de o întâmplare petrecută la încoronarea reginei Victoria a Angliei: puternicele salve de tun trase atunci au fost auzite la 200—300 km depărtare de Londra, în schimb n-au putut fi percepute la o distanță de 40—100 km de capitala engleză. În acustică se cunosc multe enigme sonore de acest gen, ale căror explicații continuă să fie ipotetice. Astfel una din ipoteze privind undele sonore de frecvență joasă, care se propagă în atmosferă la depărtări mari, aparține academicianului Brahovskih. Săvîntul a remarcat că undele urmează întii o linie ascendentă, pînă la o înălțime de aproximativ 50 km, apoi se întorc pe pămînt la o depărtare de 200—300 km de sursă, ca să fie din nou „respinse” spre înălțime. Aceste salturi permit sunetelor de joasă frecvență să ajungă departe de sursă și explică de ce auzirea lor e intermitentă.

Cînd electronii aleargă mai repede. Știe, că urechea omenească nu percepe infrasunetele (cu o frecvență sub 16 hertzi). Ele pot fi însă „auzite” cu ajutorul pielii. Suprafața corpului omenească este de aproximativ 2 m², adică de 10 000 mai mare decît suprafața timpanelor urechii. Pielea, sensibilă la vibrații, semnalizează existența lor creierului. Se știe, de asemenea, că urechea omenească nu aude nici ultrasunetele, al căror imperiu începe dincolo de 20 000 de hertzi. Aceste vibrații sonore de frecvență înaltă, ne informează I. Guleaev, candidat în științe fizico-matematice, stau la baza unei noi orientări în tehnică — electronica acustică. Ea a fost sugerată de următoarea observație: dacă un semiconductor e străbătut, simultan și în același sens, de o undă ultrasonoră și de un curent electric, sunetul se intensifică în momentul în care viteza lui e depășită de aceea a electronilor. Importanța fenomenului constă în proporțiile fantastice ale acestei intensificări care e de ordinul a sutelor de miliarde de ori pe un centimetru liniar de cristal semiconductor. Studiat în numeroase țări, fenomenul, cu o imensă însemnătate teoretică, se dovedește a fi dificil de aplicat în scopuri practice. În primul rînd, pentru că e foarte greu să li se imprime electronilor o viteză supersonică. Apoi, pentru că în momentul amintit se amplifică nu numai rînetele fotosonore, dar și cele inuțile și dăunătoare, adică zgomotele. De aceea numeroase laboratoare continuă să studieze posibilitățile înlăturării acestor neajunsuri.

Un deziderat: mediul sonor optim. Nu numai tehnica, dar și fiecare om în parte are de-a face cu sunetele nedorite emise de surse sonore din ce în ce mai numeroase. În zilele noastre, subliniază candidatul în științe tehnice V. Lebedev, cercetătorii trebuie să aibă în vedere influența pe care o exercită asupra organismului uman atît excesul de zgomote, cît și liniștea desăvîrșită și să e-laboreze normele unui mediu sonor optim pentru om. Dar poate că acesta e cel mai dificil deziderat al acusticienilor...

CONSERVAREA ALIMENTELOR

Biftec cu cobalt

Peste cîțiva ani majoritatea alimentelor pe care le vom consuma vor fi iradiate, afirmă unii specialiști în materie. Înseamnă aceasta că riscăm să ne îmbolnăvim sau să murim de foame pentru că există oameni care se „joacă” cu energia atomică? Din contră, înseamnă că vom dispune în permanență de alimente proaspete, menținute în această stare grație iradierii dozate și inofensive.

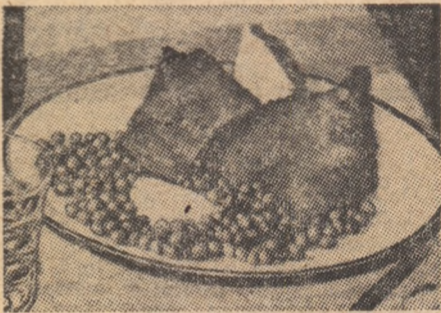
Procedeul, aflat încă în faza experimentală, constă în sterilizarea alimentelor cu ajutorul radiațiilor careucid bacteriile putrefacției. Se utilizează fie o iradiere puternică în profunzime, fie una mai slabă și superficială. Prima variantă elimină complet bacteriile, asigurînd deci conservarea alimentelor un timp practic nelimitat. Cea de a doua prelungește doar perioada în care produsul își păstrează prospețimea inițială. După ce au fost supuși la 10.000 radi (radul este unitatea de măsură a radiațiilor) cartofii au rezistat pînă la

știa știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința

de zece ori mai mult decît în mod obișnuit și nu au încolțit în depozit. Două luni după expunerea la 150.000 radi, portocalele par abia culese din pom.

Pentru iradiere se folosesc accelera-toare liniare de electroni de 24 milioane electron-volți (destul de mici, deci, și relativ ieftine) sau pile atomice cu-fundate în apă. Electronii produși de accelera-toare au o puternică acțiune bactericidă și sterilizatoare; în plus, nu pătrund adînc în produs, ceea ce constituie de multe ori un avantaj. Cînd este necesară o iradiere în profunzime se recurge la pila atomică cu izotopi emițători de raze gamma. Cea mai mare penetrație este asigurată de cobaltul 60 și cesiul 137. În timp ce accelera-toarele și-au și asigurat un loc în conservarea alimentelor pe timp limitat, pilele atomice se află încă în perioada de tatonare, deoarece sînt prea eficiente: distrug bacteriile, dar alterează și proprietățile fizico-chimice ale alimentelor. Date fiind implicațiile psihologice ale relațiilor dintre înfățișarea și gustul unui aliment, pe de o parte, și apetitul celui care urmează să-l mănînce, pe de altă parte, ce șanse ar avea niște produse conservabile la infinit, dar cu culoarea și savoarea modificate? Docile și constante la iradiere s-au dovedit a fi carnea de găină și de porc, șunca, homarul, iar dintre

Va fi tot atît de proaspăt peste o lună ca și peste o zi

legume — morcovii și dovleceii. Cele mai refractare s-au arătat pînă acum țelina, varza și conopida.

Ideea iradierii alimentelor a apărut în 1953. Cinci ani mai tîrziu au fost inițiate experiențe pe animale (peste 30.000 pînă în prezent) pentru a determina cu precizie ce radiație suportă alimentele fără să devină nocive pentru ființele care le consumă. Așa au ajuns specialiștii să poată afirma astăzi cu certitudine că „biftecul cu cobalt” nu este periculos.

Deși există încă sceptici în această direcție, majoritatea specialiștilor sînt de părere că viitorul aparține alimentelor iradiate. Problema este de altfel extrem de importantă, interesînd industria alimentară, producția agricolă și, natural, marele public. Pentru industrie este vorba de o transformare radicală a proceselor de conservare și de o adevărată revoluție în desfășurarea produselor, cînd nu vor mai trebui respectate anumite termene maxime de păstrare. Agricultura va scăpa de riscul anilor „răi”, motiv pentru care noul procedeu a trezit și interesul O.N.U. Surplusul anilor buni, care se pierde adesea, produsele agricole fiind toate mai mult sau mai puțin perisabile, va putea fi stocat pentru a acoperi deficitul din anii nefavorabili. În felul acesta se va pune în sfîrșit capăt foametei periodice care se mai face simțită în atîtea regiuni ale globului.

Rezultatul a două „capricii” genetice — nurca albă

prin selecție artificială, justificată de nevoile practice sau de capriciile omului, a provocat importante modificări evolutive, constituind un exemplu izbitor de microevoluție în acțiune.

Procesul este caracteristic nu numai pentru că dă naștere unor forme de plante și animale atît de specializate încît nu mai posedă decît o adaptabilitate biologică redusă, ci și pentru că se desfășoară extrem de rapid. Nimeni nu se mai îndoiește astăzi că selecția este forța motrice a evoluției. Nelămurite rămîn însă formele de selecție care au jucat rolul principal în domesticire și caracterele care au fost selecționate. Cercetătorii se lovesc de două dificultăți: necunoașterea fenomenelor care au dus la dezvoltarea tuturor animalelor domestice, deoarece ele s-au pierdut în negură timpurilor, și inexistența unui model de laborator perfect adecvat cu care să fie studiate. Totuși, posibilitățile de care dispunem astăzi, datorită progreselor geneticii și științelor înrudite, sînt simțitor mai mari ca pe vremea lui Darwin.

Animalele domestice au blana de alte culori și firul de păr diferit de strămoșii lor. În condiții naturale culoarea blănii are un rol protector, de camuflaj, iar părul este adaptat exclusiv reglării termice. În condiții artificiale, blana ajunge să aibă cele mai neașteptate nuanțe, în timp ce firul de păr se lungește (tipul angora), se scurtează (tipul șirmos) sau se încrețește, ca la celebrele oi de Astrahan. Nurca este unul din animalele la care se constată asemenea schimbări curînd după părăsirea forțată a mediului natural. La numai 30—35 de ani de cînd a început să fie crescută în ferme, blana ei cafenie a devenit deja maron deschis, bej, albastră-argintie sau albă. Analiza genetică a arătat că cele mai multe variații se datorau genelor care reglează sinteza sau rîspîndirea pigmentului din păr. Pe baza unor mutații individuale separate s-au obținut pînă azi peste o sută de varietăți de nurci; unele din ele („safir”, „perlă”, „topaz” și altele) sînt rezultatul a 2, 3 sau chiar 4 mutații.

Efectul mutațiilor nu se limitează însă numai la blană, făcîndu-se simțit și asupra fertilității și vitalității, care coboară simțitor. Majoritatea varietăților de nurcă create de om nu pot

nască exemplare avînd aceeași genă moștenită de la ambii părinți și posedînd deci caracterul dorit. Asemenea indivizi homozi-goți au o vitalitate și o fertilitate reduse, neputînd trăi decît în condițiile mai blînde create de om. În natură nu se întîlnesc căci, chiar dacă apar din cînd în cînd, sînt eliminați prin selecție naturală.

Este exact ceea ce s-a întîmplat cu nurca: o serie de culori au fost introduse în populațiile crescute în ferme de animale prinse în sălbăcie și transmise apoi prin selecție artificială. Să cităm și unul din exemplele lui D. K. Beliaev, directorul Institutului de genetică și citologie de la Akademgorod: de la fereastra casei el observă adesea veștile negre și albe care abundă în orașul din taiga. Animalele albe au apărut și se mențin numai pentru că trăiesc într-un cadru limitat și protejat, în care nu intervine selecția naturală.

Mutații noi continuă să aibă loc în stadii avansate ale domesticirii, fiind antrenate, la rîndul lor, în procesul de selecție prin același mecanism. În fine, mai trebuie menționat că intervin și numai caractere fizice noi, ci și modificări funcționale și de comportament.

ACUSTICĂ

De la șoapta infrasunetului la tunetul hipersunetului

Lumea e plină de sunete. Le emit plantele, animalele, corpurile solide neînsuflețite, apele și chiar atmosfera. În ultimul deceniu au fost descoperite noi surse sonore, ceea ce a făcut ca spectrul sunetului să se lărgească de aproape un milion de ori, oamenii de ști-

tehnica

tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

HIDROLOGIE

Apa noastră cea de toate zilele

La începutul secolului nostru se părea că omenirea dispune de rezerve de apă potabilă inepuizabile. Actualmente, însă, în urma exploziei demografice și a intensei dezvoltări industriale, lipsa apei a început să se facă resimțită. Și aceasta, deoarece apa dulce de pe glob reprezintă numai 2 la sută din totalul hidrosferei, majoritatea ei, (aproximativ 35 milioane km³) fiind concentrată nu în râuri, lacuri, fluviu sau în filtrații subterane, ci în straturile glaciare depuse în Antarctica și Groenlanda. Volumul global al apelor dulci din râurile, fluviile, lacurile, solul și atmosfera planetei noastre este evaluat de către oamenii de știință la aproximativ 500 000 km³, din care 37 000 sînt captați anual, prin deversări, de către oceanul mondial.

Se știe că circuitul apei în natură este strins legat de procesele care se desfășoară atât în oceane cît și pe pămînt, depinzînd și de acțiunea anumitor agenți cosmici. Oceanul mondial ocupă două treimi din suprafața globului, dar uscatul oferă condiții mult mai complexe și este supus continuu unor modificări, atât în ce privește proprietățile cît și structura sa în timp și spațiu, mai cu seamă dacă ținem seamă de activitatea pe care o desfășoară omul. Resursele de apă ale planetei noastre pot fi considerate ca stabile nu numai în cadrul unei anumite epoci istorice, ci din cele mai vechi timpuri.

Prima ipoteză despre stabilitatea bilanțului acvatic al Terrei a fost emisă de Aristotel: cercetările întreprinse în epoca noastră de geomorfologul A. Penck, de academicianul sovietic V. Vernadski și de alții au confirmat-o pe deplin.

Studiind schimbările la care sînt supuse apele de suprafață și cele subterane, savantul sovietic A. Șnitnikov a ajuns la concluzia că toate aceste fenomene sînt dirijate de legi generale. El este de părere că pe Pămînt există cicluri de umezeală de aproximativ 1 800—2 000 de ani, — teorie confirmată de un alt cercetător sovietic, G. Tușinski, care a studiat cadențele de cădere a zăpezilor și de glaciație. Astfel perioada actuală ar corespunde trecerii de la faza abundenței la cea a lipsei de apă, cu alte cuvinte resursele de apă ale pămîntului ferm ar scădea, iar cele ale oceanului ar crește.

Bazîndu-se pe observațiile făcute în ultimii 60—80 de ani, cercetătorii au constatat că nivelul oceanului sporește cu 1,2 mm anual, adică cu 430 km³ de apă. Durata ciclurilor de scurgere a râurilor și fluviilor este stabilită grație unui vast sistem de supraveghere. Analizînd datele culese cu privire la scurgerea a 60 de fluviu din emisfera boreală, cercetătorii au ajuns la concluzia că cele mai frecvente cicluri sînt cuprinse între 2—3, 5—7, 11—13 și 22—28 ani. În genere, se consideră că ciclurile de 11—13 ani depind de activitatea solară, natura ciclurilor de scurtă durată, n-a fost încă bine definită.

Trecînd în revistă observațiile făcute între 1881—1950, în regiunea bazinelor marilor fluviu din emisfera boreală, unii oameni de știință au ajuns la concluzia că fluctuațiile în scurgerea apelor pot avea loc afit sincron cît și asincron. Astfel, dacă între 1926 și 1930 scurgerea pe teritoriul Europei și Americii de Nord a fost abundentă, în restul emisferei boreale ea s-a menținut modestă, pentru ca între 1931—1940 proporția să fie inversă. Localizarea zonelor fluctuațiilor de scurgere are o mare importanță în calculele referitoare la resursele energetice și bilanțul acvatic deoarece oferă perspectiva unui important avantaj de ordin economic, cu condiția ca complexe hidroenergetice să nu fie considerate izolat, ci în funcție de fluctuațiile sincrone și asincrone de scurgere în diferitele zone ale globului. Interdependența dintre caracteristicile de scurgere, circulația atmosferică și durata ciclurilor oferă cercetătorilor posibilitatea pronosticării, în unele cazuri, a debitului anual al fluviilor din emisfera boreală, și aceasta cu cîțiva ani înainte.

Să fie oare cu putință realizarea unui echilibru între necesarul de apă al omenirii și disponibilitățile planetei? Da, răspund savanții sovietici, însă cu respectarea următoarelor condiții: regularizarea debitului prin construirea de baraje și transferarea unei părți din apa de scurgere în circuitul subteran, devierea cursurilor râurilor și fluviilor septentrionale spre sud și perfecționarea tehnologiei de tratare a apelor cu procent redus de sare, în vederea folosirii lor în industrie și la irigații.

— Fă o fotografie, că altfel n-o să ne creadă nimeni la bază...

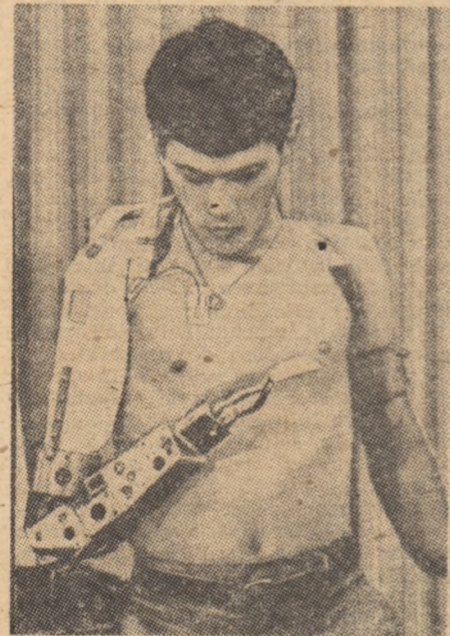
BIOFIZICĂ

O mină (artificială) de ajutor

Membrele artificiale — în deosebi mîinile și antebrațele — sînt folosite, conform procedurii clasice, pe baza unui sistem de pîrghii și scripeți, pe care invalidul îl pune în mișcare prin contracții musculare (înălțarea umerilor, îndepărtarea brațului de corp, îndoirea sau extinderea membrului sănătos etc., etc.) Maximum de mișcări obținute pe această cale sînt ridicarea și coborîrea protezei sau închiderea și deschiderea cleștilor care înlocuiesc degetele mîinii amputate.

Utilizarea curenților biologici pentru mobilizarea membrilor artificiale — idee pusă în circulație în urmă cu cîțiva ani — tinde acum să ducă la o perfecționare tot mai completă a protezelor. Principiul pe care se întemeiază aparatul astfel construit se reduce de fapt la o reconstituire a procesului natural: mișcările sînt efectuate ca urmare a unor comenzi emise de scoarța cerebrală.

Marea problemă care a trebuit rezolvată a fost amplificarea semnalelor materializate în curenții biologici, în așa măsură încît ele să poată dicta mobilizarea unor proteze. Soluția a fost găsită prin introducerea unei bacterii uscate de nichel-cadmium, care se atașează la briul invalidului. Ea este activată de electrozi lipiți pe epiderma tuturor mușchilor principali ai brațului, umărului și toracelui. Minusculul impuls pornit de la creier călătorește prin măduva spinării și

Noua proteză în funcțiune

o dată ajuns la nervii periferici din mușchi, este preluat de electrozi, care-l transmit bateriei. Aceasta îl mărește de cîteva ori, expunîndu-l la rîndul său unui așa-numit circuit de recunoaștere. Este vorba de o cutie electronică, atașată de brațul invalidului: în interiorul ei, se „stabilește” ce anume ordin a emis creierul. În cele din urmă, mișcarea este efectuată cu ajutorul a patru minimotoare, prinse și ele de braț.

Grație unei astfel de instalații, fixată de ciotul brațului, invalidul capătă posibilitatea să efectueze cel puțin opt mișcări: flexiunea și extensia cotului, apropierea și îndepărtarea antebrațului de corp, deschiderea și închiderea cleștilor ce înlocuiesc degetele, precum și rotirea lor atât în sensul acelor ceasornicului, cît și invers. În plus, aparata-

tu dispune de un sistem feed-back i de exemplu, dacă mina artificială apucă o carte, tensiunea care ia naștere semnalizează motoarelor necesitatea de a furniza o energie mai mare.

Noile proteze permit nu numai mișcări de amplitudine mare și medie, ci și operații delicate, cum ar fi scrisul sau răsfoirea paginilor unei cărți.

GEOGRAFIE

„Radiografia” Antarctidei

În anumite regiuni ale planetei noastre cum sînt Antarctica, Groenlanda, masivele muntoase, insulele arctice se află concentrate mase uriașe de gheață. S-a calculat că ele acoperă permanent circa 16 milioane de kilometri pătrați de uscat. Din această suprafață Antarctica deține aproximativ 90 la sută. Dacă ar fi redistribuită uniform pe suprafața globului, masa tuturor ghețurilor ar putea acoperi Pămîntul cu un strat gros de circa 60 de metri.

Glaciologul Oleg Orestov cercetează învelişul de zăpadă

Ghețarii joacă un rol important în apariția și evoluția diverselor procese geofizice. Ei participă activ la formarea configurațiilor geografice. Suprafețele de uscat din Arctica Centrală, dar mai ales din Antarctica, permanent acoperite de gheață și zăpadă, resping o mare parte din radiația solară căzută pe Pămînt. Din această cauză regiunile respective sînt puternice surse de răcire. Mai mult, ghețarii din Antarctica, Groenlanda și insulele arctice ascund imense suprafețe de uscat, sustrăgîndu-le omenirii.

Dar cum se prezintă relieful regiunilor acoperite de gheață? Această problemă este foarte importantă pentru geofizicieni și mai ales pentru economiști. Folosind mijloacele pe care le pune la dispoziție seismologia și gravimetria, specialiști din șapte state au adunat timp de un deceniu un bogat material despre grosimea mantalei de gheață în toate colțurile continentului.

Prof. Andrei Kapița, participant la patru expediții sovietice în Antarctica, a sintetizat apoi datele despre grosimea stratului de gheață de pe al șaselea continent și, pe baza lor, a alcătuit o hartă a reliefului de sub gheață. Relieful Antarctidei este complex. La est, de pildă, se întinde o vastă cîmpie cu mici movile. În imediata ei vecinătate trece lanțul muntos transantarctic, care străbate întregul continent pe o distanță de 600 km. Înălțimea maximă a acestor munți atinge 4.500 metri. Ei apar ca o continuare a sistemului muntos al Americii de Sud. Spre est, de-a lungul povirnișurilor lanțului muntos se întinde, sub nivelul mării, o imensă cuvetă care taie întreg continentul.

Pe aceeași hartă se poate constata că uscatul Antarctidei se află în medie la numai 410 metri deasupra mării, dar, împreună cu gheața, este cel mai „înalt” dintre toate continentele Pămîntului. Investigațiile gravimetrice au confirmat ipoteza potrivit căreia uscatul Antarctidei s-ar fi încovoiat sub greutatea învelişului de gheață. Dacă așa stau într-adevăr lucrurile, înseamnă că o eventuală topire a gheței ar atrage după sine „îndreptarea” continentului. În acest caz nivelul oceanelor de pe glob ar crește cu 56 de metri, o mare parte a Antarctidei ar fi acoperită de apă iar suprafața aflată azi sub gheață s-ar „înălța” în medie cu 540 de metri.

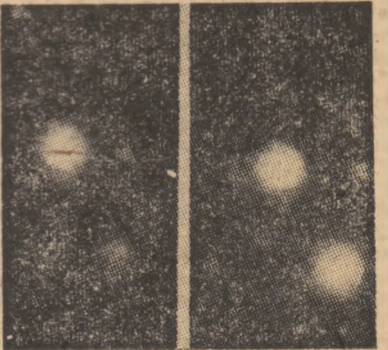
În viitor cercetarea reliefului de sub gheața Antarctidei se va face cu ajutorul electricității și al radiolocației.

ASTRONOMIE

Semafoarele Cosmosului

Despre pulsare am mai avut prilejul să vorbim. Sînt stelele detectate în urmă cu un an de către radiotelescoapele care au captat semnale acustice de o regularitate atât de mare încît unii astronomi au avut impresia că sînt rezultatul unei activități a misterioaselor ființe raționale din spațiul cosmic. Pînă la urmă s-a ajuns însă la concluzia că e vorba de stele neutronice, adică de corpuri cerești extrem de dense și care se rotesc în jurul axei lor cu o mare rapiditate. Interesant este că existența lor a fost anticipată — pe plan teoretic — încă de acum treizeci de ani, dar abia acum prezența lor a devenit cu adevărat o realitate accesibilă mijloacelor de înregistrare ale omului.

Nemulțumiți de faptul că pulsările nu se manifestau decît pe plan auditiv, astronomii și-au propus să le identifice și pe plan optic. În acest scop, un telescop puternic, dotat cu o cameră de televiziune capabilă să recepționeze o lumină foarte slabă, a fost orientat spre nebuloasa Crabului, într-un punct în care

Pulsarele — stinse și aprinse

energia radio a unuia dintre pulsare se făcea simțită cu o deosebită intensitate. Și, spre marea lor satisfacție, cercetătorii firmamentului au putut vedea o lumină care se aprindea și se stingea cu regularitatea unui semafor de la intersecția arterelor urbane aglomerate.

Înregistrînd pe bandă magnetică „video” clipirile pulsarului, savanții au reușit să stabilească intervalul la care se produc ele: 1/33 000 dintr-o secundă — adică exact ritmul de țansare a semnalelor radio.

Dacă asupra mecanismului de formare a energiei radio s-au emis o serie de ipoteze, rămîne acum ca ele să fie puse în concordanță cu cele referitoare la producerea energiei luminoase a pulsarelor.

Poșta medicului

LIZA D. — Succava: In forma anxioasă sau fobică, cum se mai spune, de nevroză, psihoterapia (prin autosugestie, hipnoză) este adeseori mai eficace decât orice alt medicament. Este necesară deci o redobândire prin autosugestie a încrederii în puterea dv. de a înlătura toate pretextele care alimentează aberațiile fanatiziste. Ca medicație preferăm preparatele tipizate următoarea formulă: Rp. Bromură de calciu 15 g., tinctură de valeriană 10 g., tinctură de crategus 10 g., luminal sodic 1 g., sirop de beladonă și sirop de codeină câte 40 g., sirop de coji de portocale 100 g., apă până la 300 g. D.S. int. 3-4 linguri pe zi. De asemenea, Hemato-din o serie de 12 fiole a 2 ml. câte o fiolă la două zile. Dacă fenomenele nu se ameliorază, se adaugă o medicație euforizantă: Rp. Extract tebaic 0.04 g., extract de beladonă și luminal câte 0.02 g., exc. q.s. pentru o pilulă. D.S. int. Dacă tulburările nu cedează însă nici astfel, se recomandă Clordelazin, Largactil, cură de somn, terapie de soc insulinic sau electric. Uneori este necesar concediul medical, schimbarea mediului.

VALTER DORIAN — Tirgoviște: Planta care poate înlocui tutunul fără efectele nocive ale acestuia este... „tutunul indian“ (lat. bot. *Lobelia inflata*), plantă ierboasă din familia Campanulaceelor care conține un alcaloid, lobelina, asemănător nicotinei, însă fără nocivitatea acesteia. Pentru acest motiv, lobelina este utilizată actualmente în combaterea tabagismului.

HUSARU D. — Cluj: Adresați-vă unei clinici dermatologice.

OLIVIA G. — București: 1) Pare să fie vorba de o leucoree banală (normală în cantitate mică), dar un examen al secreției vaginale ar preciza diagnosticul. 2) Nu afectează nici fecundația, nici viitorul sarcinii. 3) Tratamentul depinde de etiologie, decl... citiți pct. 1.

DIANA RĂDULESCU — Constanța: Citiți răspunsul dat sub Olivia G. — București la pct. 1 și 3. Adresați-vă unui medic dermatovenerolog sau ginecolog.

ADRIAN O. — Brașov și N. C. — Sebiș (Arad): Sperăm că ați citit între timp articolul „Acneele“ din nr. 9 al revistei și v-ați lămurit. Vă mulțumim pentru urări și vă cerem scuze pentru întârzierea răspunsului, de care e vinovată aglomerarea „poștei“ noastre.

G. V. — Timiș: 1) Este o problemă constituțională, probabil genetică, la care răspunsul nu este încă precizat. 2) Sulfatul de magneziu și calciu bromat (firole) au efecte numai injectate intravenos. Glicocolul se poate administra la rigoare și pe cale orală. 3) și 4) comportă articole mai lungi, pe care le vom publica în această pagină în viitor.

HOTEGAN ZAMFIRA — Alba Iulia: Vom publica într-un număr viitor articolul „Slăbirea — cauze și tratament“ în care veți găsi răspuns la întrebările dv.

ILIE CONSTANTIN — Rm. Sărat; Ing. LUNGU OCT. — Chișineu (Arad): Pentru dv., care vreți să slăbiți, vom publica un articol care vă va da indicațiile necesare. Urmăriți pagina noastră.

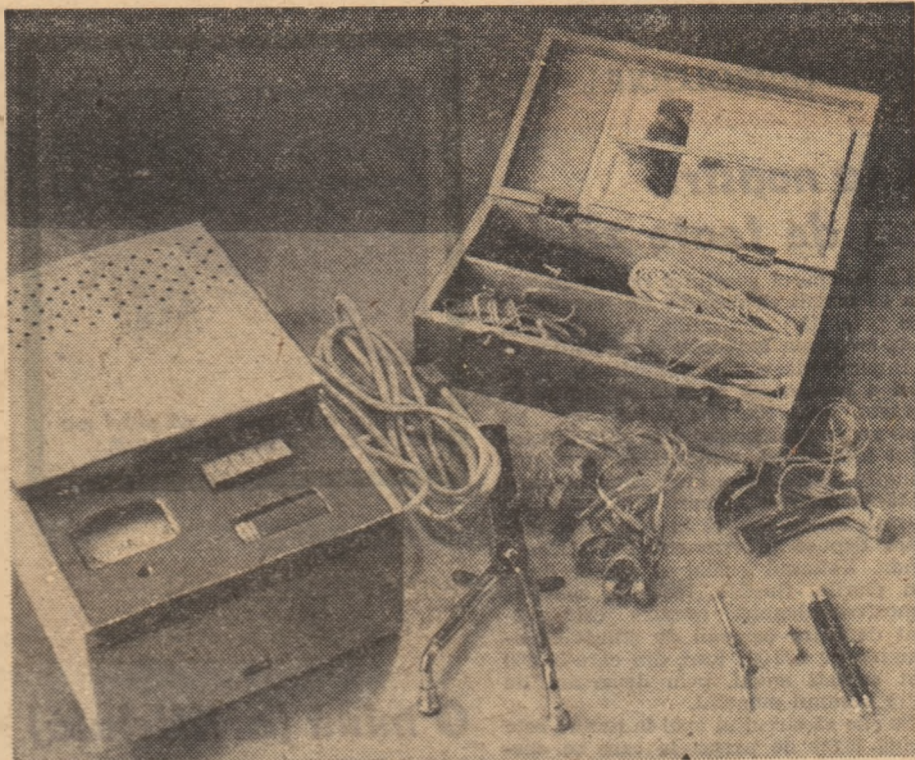
M. M. — Sibiu: Cind să înceapă viața sexuală: Un răspuns posibil este cel al schemei doctorului Rudolf Neuhart pe care o reproducem pentru dv. Femei (fete): a) este dăunător devreme? = da; b) este dăunător târziu? = nu; c) este folositor devreme? = nu; d) este folositor târziu? = da. Bărbați (băieți): a) este dăunător devreme? = nu; b) este dăunător târziu? = nu; c) este folositor devreme? = nu; d) este folositor târziu? = da.

TITI EDUARD — Lugoj; M. C. — Succava; ILIUȚĂ RAZIN — Deva; ZENO — Cluj; ANTONIU — Bacău; PIT — Pitești; ENO CONSTANTIN — București; V. NICOLAESCU — Hunedoara; GRĂDINARU MIHAI — București; Cauze diferite — efecte asemănătoare. Tratamentul este complex și se axează în primul rând pe autosugestie și voință (care pot favoriza și prelungi actul sexual), fortifiante nervoase: Fosfobion și Ser neurotonic serii lunare de 10 fiole, Folcisteină (conform indicațiilor din prospect), hormoni (Madiol sau Naposin, 3 cpr./zi 15 zile lunar) și înainte de momentul oportun Napoton 1-2 drajeuri sau Bromoval 1-2 drajeuri.

O. G. — București: 1) Nu am auzit de asemenea transplantări care să se practice în prezent. Cu atât mai puțin „în jurul anului 1900 (!) 2) Impotriva transpirației picioarelor: încălțăminte și ciorapi adecuați (evitând tot ce e sintetic) și Rp. Formol 5% 5 g., Alcool 60° 50 g., Glicerina 5 g., Apă q.s. 100 g. Cu acest lichid se tamponază întreaga suprafață a picioarelor, care se țin apoi descoperite până se usucă; operația se repetă 3-4 seri la rând, reluându-se după 10-15 zile cind pielea începe să se coajască 3) Impotriva transpirației miinilor Rp. Ac. salicilic și borax câte 7,5 g. Ac. boric 2 g., Glicerina 30 g., Alcool 60° 50 g. D.S. ext. de aplicat de 3 ori pe zi.

STAN N. ION — Drăghiceni (Ol): Vă cerem iertare, dar nu cunoaștem „adevăratul elixir“ despre care ați citit. În paranteză fie zis, „neoplasm“ și „cancer“ nu sînt două boli diferite, fiind unul și același lucru.

(Continuare in pag. 11-a)

Aparatul „ASB-2“, inventat de prof. dr. L. Rubin, are meritul de a ține afecțiunile dentare fără durere

Foto: I. Kravciuk (APN)

CUM SĂ PREVENIM

O boală a civilizației: ateroscleroza

Ateroscleroza este una din problemele importante ale medicinei actuale, atât prin numărul mare și crescînd de cazuri, cât și prin gravitatea tulburărilor la care poate duce. Considerată de mulți specialiști ca o „boală a civilizației“, ateroscleroza apare într-adevăr mai frecventă la sedentari, la populațiile care practică o alimentație rafinată și îndeosebi la cei cu ocupații care cer o supraîncordare nervoasă, la fumători, fiind mai rară în condiții geografice și sociale primitive.

Prevenirea aterosclerozei este destul de spinoasă. Cercetări moderne au arătat că procesele de ateroscleroză apar uneori chiar din copilărie. Pe de altă parte etiologia bolii fiind o „ecuație cu mai multe necunoscute“ eficiența măsurilor împotriva ei e discutabilă. Se poate totuși admite că cei trei mari eroi ai dramei aterosclerotice sînt: supraalimentarea, surmenajul și sedentarismul — „cei trei S“, cum li se mai spune.

De aceea, măsurile profilactice se vor axa pe corectarea acestor factori. Alimentația va acoperi numai necesarul de valori, evitîndu-se mesele copioase luate „la întîmplare“, mai ales după vîrsta de 30-40 de ani. Cei cu o greutate depășind apreciabil normalul vor slăbi pînă la „cifra standard“ în raport cu talia, vîrsta și sexul. De o deosebită importanță este limitarea consumului de grăsimi și glucide rafinate (zahăr, piine albă, produse de patiserie etc.). Se vor folosi uleiuri vegetale, în special de floarea soarelui sau de porumb, reducîndu-se la minimum grăsimile animale (șunca, slămina, grăsimea de porc topită).

Vor fi evitate alimentele care conțin cantități mari de colesterol: gălbenușul de ou, creierul, viscerol. Proteinele se vor consuma în cantități moderate, glucidele pînă la completarea rației alimentare. Se va asigura conținutul normal al vitaminelor. Fructele și legumele vor intra în mod obișnuit în alimentație în tot timpul anului. Sînt recomandate chiar zile de fructe (sau sucuri de fructe) și legume periodice. E bine să se renunțe la fumat!

Se va evita sedentarismul. Exerciții de cultură fizică pot fi practicate și de cei mai vîrstnici sub forma gimnasticii de înviorare de dimineață, plimbări și mers pe jos, înot, vînațoare etc. Metode străvechi sînt încă actuale. Hippocrat recomandă pentru menținerea sănătății și prelungirea vieții: respirația în aer liber, băile, fricțiunile și exercițiile fizice zilnice. Se recomandă în același timp o viață rațională, cu alternarea muncii și odihnei, evitarea e-nervărilor, supraîncordării nervoase, muncii „în salturi“. Se vor trata, ori de cîte ori apar, tulburările nervoase și endocrine precum și bolile care favorizează ateroscleroza, în special hipertensiunea arterială și diabetul.

Sînt familii în care ateroscleroza se întîlnește la foarte mulți membri, probabil în legătură cu tipul sistemului nervos și felul de viață, pe un fond de predispoziție constituțională. În asemenea situații măsurile preconizate de noi vor fi respectate cu și mai mare strictețe.

Dr. G. Zmeev

NOUȚĂI TERAPEUTICE

Medicația faraonilor revine în actualitate

În Egiptul antic, o plantă numită helin se bucura de o reputație de a veni în ajutorul celor care „se înăbușă de parcă i-ar strînge cineva de gît atunci cînd în văzduh plutește norul auriu slobozit de petalele florilor“. Ați recunoscut în poetica frază senzația de asfixie a astmaticilor într-o atmosferă încărcată cu polen.

Mărturiile despre acțiunea binefăcătoare a helinului sînt atât de numeroase în scrierile contemporane cu faraonii, încît un grup de cercetători s-a decis să verifice experimental afirmația. Analizîndu-se semințele acestei plante, care crește din belșug în Orientul Mijlociu, s-a constatat că, în structura lor chimică, intră o serie de substanțe, printre care și cromoglicatul bisodic. Obținut la început cu multă greutate prin presarea semințelor, el a putut fi sintetizat, în ultima vreme, pe cale chimică, în laborator.

Substanța acționează într-o singură formă a maladiei și anume în astmul alergic, în deosebi în cel provocat de polenul florilor, dar și de alte pulberi sau prafuri.

Spre deosebire de produsele antiastmatice cunoscute pînă acum, cromoglicatul de sodiu (sau Intal, cum se numește primul preparat comercial fabricat pe această bază) este eficace nu curativ, ci profilactic. Celelalte medicamente ușurează spasmele căilor respiratorii după ce ele au început. Intalul le preîntîmpină, împiedicînd apariția lor. Condiția este ca preparatul să fie administrat bolnavului, o dată sau de mai multe ori pe zi, din clipa cînd pătrunde într-un mediu favorabil declanșării acceselor sau cînd începe sezonul de răspîndire a polenului.

Fără a se cunoaște încă exact modu-

esculap
esculap esculap
esculap esculap escula
lap esculap esculap escu
esculap esculap esculap
esculap esculap esculap escu
ap esculap esculap esculap e
sculap esculap esculap escula
lap esculap esculap esculap e

cum acționează, se presupune că efectul cromoglicatului de sodiu se resimte la nivelul celulei individuale, căreia îi blochează secreția de substanțe capabile să provoace simptome de astm.

Modul de administrare a noului preparat este următorul: se introduce o capsulă conținînd pulbere de Intal într-un aparat de inhalatii, în interiorul căruia circulă un curent de aer provocat de o mică elice. Luată de curent, pulberea pătrunde în aparatul respirator al bolnavului, ajungînd pînă la bronșii și plămîni.

Astmul alergic nu afectează decît o parte (și nu cea mai mare) din suferinzii de această maladie. Totuși, dacă eficiența cromoglicatului de sodiu va fi confirmată de aplicarea lui pe o scară mai largă, avantajele sînt indiscutabile, mai ales pentru copii, în rîndul cărora simptomele alergice fac ravagii.

Medicus

CALEIDOSCOP

Remedii la indemina oricui...

PENTRU întărirea dinților, folosiți d'n cînd în cînd sarea sau bicarbonatul de sodiu, în locul pastei obișnuite. Printr-un masaj vertical al gingiilor, făcut zilnic vreme de 3 minute cu degetul bine spălat, realizați o activare a circulației la nivelul alveolelor dentare.

NEGII nu trebuie rupti sau zgriați, deoarece alături pot apărea și alții. Dacă nu cedează la ba ijonarea cu nitrat de argint 1%, vor fi tratați de medicul dermatolog.

DOUA LINGURI cu miere și un pahar cu apă rece, luate dimineața pe nemincate, stimulează deseri evacuaarea conținutului intestinal. La sugarii constipați care depășesc vîrsta de 2-3 luni, o linguriță cu miere amestecată cu ceai de mușetel și anason constituie un excelent laxativ.

ȘTIAȚI că un măr frumos și bine copt, dintr-un soi ales (ionatan, de pildă), poate satisface nevoile de vitamină C pentru o zi ale unui adult?

AVEȚI ochi sensibili la praf și vă lăcrămează ușor? Tamponați-i de două ori pe zi — dimineața și seara înainte de a vă culca — cu mici tamponane de vată îmbibată în infuzie caldă de flori de soc și tei. Infuzia se prepară punînd la 1,5 l apă clocotită cîte 50 g din fiecare floare.

LAOS

Din peșteră în peșteră...

Plouă zi și noapte neîntrerupt. O piclă cenușie, egală, învalte munții, văile, jungla. Drumurile cu pământ roșcat, presărate cu gropi săpate de bombe, s-au transformat într-o mare de noroi pe care nu se poate circula. Sezonul ploios, care în Laos durează patru luni, a intrat definitiv în drepturile lui. Peștera în care am poposit a devenit o insulă singuratică în oceanul de apă ce se revărsă din văzduh, plescăie sub picioare și umple pină la refuz văile riurilor și piraielelor. Grupul nostru de ziaristi și operatori de film sovietici este cuprins de tristețe. Perioada de ședere în Laos se apropie de sfârșit, dar noi sintem condamnați la totală inactivitate. Întinși pe rogojinile umede, adus-temăm dinșeri pe soarta care ne-a adus aici tocmai în acest anotimp. La un moment dat, în peșteră intră, uzi pină la piele, Chanthi și Sulivong, însoțitorii noștri permanenți.

— Dacă sîntei de acord, în noaptea asta vom încerca să ajungem la școala militară centrală.

— Auzi? Dacă sîntem de acord? Cum să nu fim? Sîntem dispuși să plecăm oriunde, chiar și la capătul lumii, numai să nu mai vedem acești pereți negri de piatră, mustind de umezeală, care parcă ne închid orice amezăle lumea inconjurătoare.

— Peste 40 de minute sîntem gata de plecare: casetele aparatelor de fotografiat și ale camerelor de luat vederi au fost încărcate de filme și virite în saci impermeabili, iar lada cu provizii închisă cu grijă.

— Plecarea e la 10,30 — ne anunță Sulivong impecabil, de parcă n-ar ști că fiecare clipă de așteptare ni se pare o veșnicie.

Privim ca la comandă ceasul și constatăm că temerile noastre se adeveresc: va trebui să mai așteptăm încă patru ore. Ciudată ființă mai e și omul! Deși ne aflăm într-o peșteră relativ uscată, dorim cu orice preț s-o părăsim și să pornim la drum, ca și cum ar fi spre salvarea noastră, prin ploaie, ceață, noroi, în necunoscut. Da, da, în necunoscut. Căci cine ne poate garanta că mașina va mai izbuti să străbată un drum care, începînd cu ziua de astăzi, a încetat să mai fie drum? Și cine ne poate asigura că în bezna asta de smolă șoferul va reuși să ajungă la destinație?

Ați călătorit vreodată noaptea cu un mic „GAZ” printr-o regiune cu drumuri impracticabile, pe ploaie torențială, într-o țară tropicală cu pămîntul scurmat de bombe? Dacă nu, aflați de la mine că nu e de loc plăcut... Dar în seara aceasta, care parcă nu se mai sfîrșește, nu ne gîndim la astfel de lucruri... Fie ce-o fi, numai să terminăm odată cu această plicticoasă inactivitate...

...Cînd acele ceasornicului se apropie de miezul nopții, după tonul prietenilor noștri laotieni ne dăm

seama că lucrurile nu stau tocmai bine. Mașina s-a oprit la marginea pădurii, drumul, care în ultima oră și jumătate ne-a condus într-o direcție necunoscută, a dispărut cu desăvîrsire.

— Ne-am rătăcit — decretăm noi și coborim din mașină în ploaie. În lumina palidă a felinarelor deslușim, drept deasupra noastră, o inscripție în limba laotiană. Ce să fie oare?

— Școala militară — rostește Chanthi triumfător.

Intr-adevăr, o surpriză plăcută pentru toți. Tocmai cînd eram convinși că ne-am rătăcit am ajuns la destinație. Acum trebuie doar să stabilim unde vom dormi. Prietenii laotieni ne

lometri — răspunde șoferul la întrebarea noastră mută.

După calculele noastre, peste aproximativ o oră ne vom putea, în sfîrșit odihni picioarele grele ca de plumb.

Dar visul plăcut e întrerupt de biziit puternic de motoare. Sînt avioane de bombardament americane, care atacă regiunile din Laos controlate de Frontul Patriotic Neo Lao Haksat. Mașina cotește brusc la stînga, într-un crîmpei salvator de pădure. În față, la mică depărtare, răsună cîteva explozii. Cînd zgomotul se potolește, pornim în recunoaștere la numai 300 de metri dăm de o groapă enormă.

— Ticăloșii! Au zvîrlit bomba chiar în mijlocul drumului — rostește indignat operatorul de film, Ruben Petrosov.

Intr-adevăr, o pilnie săpată de o bombă de 500 de kg taie în două drumul; o latură a pilniei se sprijină în stîncă, iar cealaltă dă într-o prăpastie. Adio, odihnă grabnică și plăcută! Cei cinci kilometri va trebui să-i străbatem pe jos, prin munți, prin mocirlă, cu greutate în spate.

Cînd ajungem, în cele din urmă, la peșteră, începe să se crape de ziua. Adormim buștean. Nu mai avem pu-

nostru. Schijele sfîșie literalmente în bucăți rogojinile pe care cu numai cîteva minute înainte mai dormeam încă, fără să ne cruce nici imbrăcămîntea întinsă la uscat, nici masa de lemn. În jurul peșterii se zbat în agonie bivoli, porci, păsări rănite de moarte. Din fericire, nu sînt victime omenești...

Peste puțin timp pauza impusă de bombardamente la sfîrșit. Tăranii din satul care trăiește ascuns în peșteri ies din nou la munca cîmpului. Aici, alături de acest adăpost sigur, se lucrează și în timpul zilei. Cîteva lovituri într-o bucată de metal îi vestesc pe săteni de primejdia care se apropie; peștera fiind la o aruncătură de băț, ei au timp să se adăpostească în ea. De acest privilegiu se bucură însă puținii țărani, căci în genere pămîntul arabil se află la distanțe mari de peșteri. Încît el nu poate fi lucrat decît în cursul nopții, pînă la ivirea zorilor, și după apusul soarelui, cînd oamenii nu sînt în primejdie să fie bombardati...

A. Guber

OLANDA

Licitațiile din Aalsmeer

Sosim la Aalsmeer, capitala horticulturii olandeze, într-o duminică. Cum în această zi nu se vind flori, în imensele săli de licitație, semănate cu secțiile unei uzine moderne, e liniște și semi-intuneric. Pe podeaua imensă, cit un teren de fotbal, garoafele date uitării se vestejesc. În sală există cabine telefonice interurbane racordate la un imens tablou pătrat, pe care o săgeată urmărește aproape secundă cu secundă fluctuațiile prețurilor. Placa turnantă, care începînd de mîine va purta vagonete înalte încărcate ochi cu coșuri de flori, se află și ea în stare de repaus.

Proprietarii acestui imens edificiu sînt totodată patronii serelor din preajmă — niște gigantice întreprinderi moderne. Cifra anuală de afaceri a licitațiilor de la Aalsmeer oscilează între 60—80 milioane de guldeni.

În urlașă clădire care în cursul săptămîinii este o Bursă a florilor e afixat orarul aeroportului din apropiere. Avioanele se încarcă cu flori învelite în peliculă sintetică și virite în gheață carbonică. Orașele de destinație: Birmingham, Londra, Paris, Roma, Geneva, New York, Canberra, Montreal, cu neputință de a le enumera pe toate.

Vaci bine îngrijite trec pe lingă orășelul de sticlă în care creșc lălele, garoafe și orhidee. Pășunile, dreptunghiulare, sînt mărginite de canale. E patria laptelui, a untului și a brînzei, nu mai puțin celebre decît lălelele. Cu toate acestea, olandezii consumă un puțin, preferînd margarina de bună calitate.

Vizităm o fermă cochetă; patriarhal. Firește, progresul a bătut și la ușa acestei gospodării tipice olandeze. Producția de brînză, lapte, unt etc. este mecanizată la maximum, produsele agricole continuînd să fie un important articol de export al țării.

...Publicitatea e sursa de informații cea mai importantă și cea mai accesibilă. Pretutîndeni, în Olanda, sîntem însoții de marca Philips, prezentă pe

T. Cebotarevskaia

(continuare în pag. 11-a)

Tiansi, soră medicală

Fotografia autorului

spunt că școala se află undeva pe versantul muntelui, dar din păcate muntele nu se vede și nimeni nu știe în ce parte este. Incursiunile noastre, pe distanțe de cîteva sute de metri și în diverse direcții, rămîn fără rezultat. Cum nu avem altă soluție, hotărîm să așteptăm zorile. Se pare însă că în această noapte norocul ne suride. Alertați de zgomotul pe care îl facem, ne ies în întîmpinare cîteva elevi ai școlii, care ne conduc în mai puțin de o oră într-o colibă cu două încăperi...

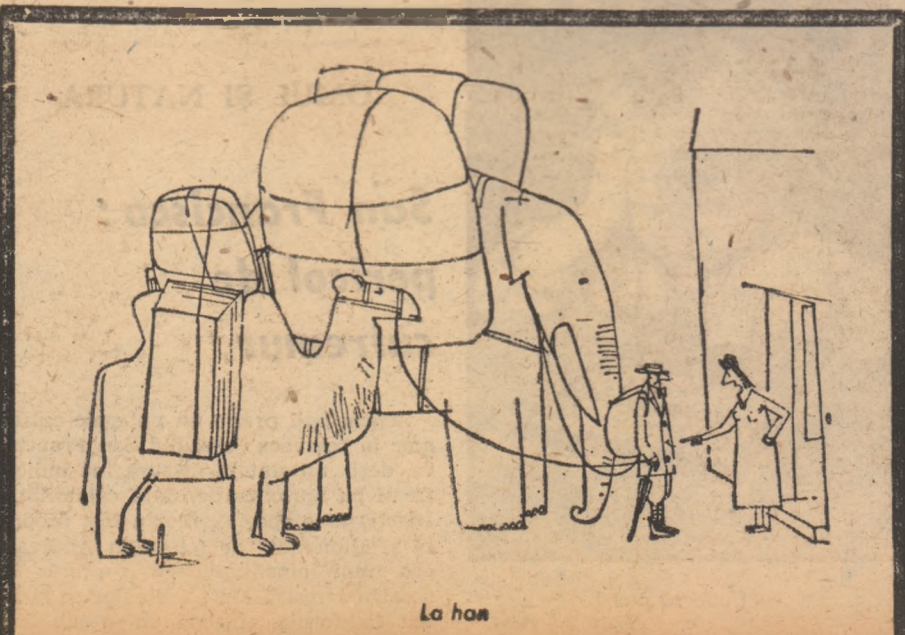
...Spre următoarea peșteră, care va trebui să ne adăpostească vreme de două zile, mergem, ca de obicei, noaptea. În micul „GAZ” sîntem șapte inși, fără să mai punem la socoteală și șoferul. Iar dacă mai adăugăm butoiul uriaș cu benzină, rucsacul cu aparatele de fotografiat și filmat, casețele cu peliculă și multe alte bagaje, vă dați seama că în mașină este, ca să spun așa, cam strîmt. Dar nici drumul nu e mai prejos: munți, noroi lunecos, vaduri peste piraiele revărsate din cauza ploilor. Mergem o oră, două... cinci. Mașina cealaltă, cu alimente și apă, a rămas mult în urmă. Lipsa ei se face din ce în ce mai simțită, căci ne chinuie o sete îngrozitoare. Dar ca de obicei ne vine în ajutor Sisuk, ostașul din grupul de pază. Fredonînd încet o melodie nostalgică, el coboară din mașină, își scoate ghetetele, pune jos pușca automată și se cațără cu o nemaipomenită agilitate pe trunchiul neted ca-n palmă al unui cocotier. Într-o clipă, deasupra capetelor noastre începe să se reverse o ploaie de nuci de cocos. Sorbim cu nesăț lichidul înviorător, puțin dulceag.

Din nou serpentine. Oare cînd se vor termina pîrîiașele și cotiturile astea?

— Mai avem de străbătut cinci ki-

tere să ne gîndim la primejdia care ne pîndește în orice clipă. Ne culcăm în peșteră, „la etaj”. De altfel, adăpostul nostru nici nu e peșteră, ci o scobitură nu prea adîncă într-o stîncă. Iluzia de încăpere ne-o dă împletitura de paie care ține loc de acoperiș. Curînd însă avem să ne convingem cît de nesigur e acest acoperămint împotriva schijelor.

La 7,30 sîntem treziți din somn; e alarmă aeriană. Coborim la „parturul” peșterii, apărut bine de toată grosimea stîncii. O rachetă explodează la numai cinci metri de „dormitorul”

La hon

globul globul
globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul

ORA EXACTĂ

Omul

- cronometru

Locul acțiunii: Elveția, țară în care, încă pe atunci, un locuitor din cinci era ceasornicar și care producea cele mai bune aparate de măsurat timpul din lume. Perioada: secolul XVIII caracterizat printr-o înflorire a mecanicii. Eroul: Jean-Daniel Chevallier, omul care în orice moment putea să indice ora exactă fără să consulte ceasul.

Considerat rînd pe rînd vrăjitor, sfînt, nebun și chiar diavolul în persoană, Chevallier nu merita nici unul din aceste epitete. Neobișnuitul lui „simț al timpului” era rezultatul spiritului de observație și curiozității științifice de care dăduse dovadă încă din copilărie. Începînd prin a urmări zile întregi mișcările clopotelor și a le asculta sunetul, a încercat apoi să găsească legătura dintre legănarea unui pendul de ceas și frecvența sunetelor emise de clopotele bisericii din satul lui natal. Continuîndu-și observațiile cînd în clopotniță, cînd în atelierele de ceasornicărie, Chevallier a ajuns să descopere ceea ce s-ar putea numi legea succesiunii melodice și ritmice a sunetelor. După ce a efectuat o seamă de calcule matematice, el a constatat că cifra medie a mișcărilor unui pendul este de 20 de oscilații pe minut.

Mulțumindu-se cu această constatare, Chevallier s-a consacrat apoi unei ocupații în aparență fără legătură cu prima: a început să numere secunde și să facă socoteli în gînd, cu perseverența care-l caracteriza, fără să-i acorde cel mai mic răgaz. Își făcuse rost de un clopoțel și din cînd în cînd îl pune să sune, pentru a controla o idee cunoscută doar de el. Nici munca, nici întîlnirile cu prietenii, nimic nu-l putea sustrage de la preocuparea lui preferată.

Evident, reputația unui om care nu face decît să socotească și să agite un clopoțel e repede compromisă. Observînd că sătenii îl ocoleau, Chevallier s-a retras într-o moară izolată, petrecîndu-și restul vieții în acest „turn de fildeș” în care nimeni și nimic nu-l împiedica să socotească secunde, minutele, orele...

Anii îndelungați de antrenament i-au permis în cele din urmă să aprecieze cu o ușurință pe drept cuvînt fantastică ora exactă. În orice clipă din zi și noapte el o indica (uneori cu o aproximație de secunde), ajutîndu-se la început de clopoțel, apoi de diferite artificii numerice, inventate în lungii lui ani de sihăstrie.

Zvonul despre existența unui om-ceasornic s-a răspîndit treptat în toată țara și în cele din urmă a reușit să-i intrige pe oamenii de știință. În vara anului 1824 tînărul cercetător Félix Chavan s-a deplasat pînă la moara în care se retrăsese Chevallier (pe atunci aproape septuagenar). Cercetătorul se aștepta să întîlnească un șarlatan sau un prostănac. Cu atît mai mare i-a fost surpriza cînd l-a întîmpinat un om cu o ținută îngrijită și un mod de exprimare care trăda profunzime și originalitate.

Acestea sînt mărturiile care s-au păstrat — superficiale, din păcate — despre Jean-Daniel Chevallier, omul-ceasornic al cărui „mecanism” a rămas necunoscut.

— Unde să pun ?

Foto: A.P.N.

Iarna în Primorie. Ice-boat-urile înlocuiesc cu succes iahturile obișnuite

ASPIRANȚI LA NEMURIRE

În frigiderul veșniciei...

Clubul adepților criogeniei din Franța numără deocamdată 11 de membri. Este unica instituție de pe continentul european care oferă membrilor săi perspectiva „nemuririi” cu ajutorul congelării.

„Subsemnatul dorește ca după deces corpul meu să fie congelat imediat și conservat la o temperatură minimă”, stă scris pe fișele albastre pe care le poartă asupra lui fiecare din membrii clubului. Inițiativa înființării acestui club aparține lyonezului Roland Missonier, salariat al unei firme de produse cosmetice, care s-a inspirat din experiențele americane (după cum se știe, experții în criogenie din statul Arizona au congelat corpul profesorului de psihologie James Bedford, decedat la 73 de ani în urma unei tumori canceroase; corpul e păstrat într-o instalație cu azot lichid la o temperatură de minus 196 de grade. După Bedford, alți șapte americani au fost introduși, post mortem, în „frigiderul veșniciei”).

Deși adversarii acestei metode au atras atenția asupra lipsei de seriozitate ca și a reducerii posibilității de a se obține „învierea” unei ființe congelate (de aici și gluma: „Ce mirat va fi Bedford cînd va vedea că va rămîne mort!”) Roland Missonier a reușit, totuși, să recruteze un număr de voluntari și să întemeieze, în 1967, Clubul adepților criogeniei. Cel ce aspiră la nemurire sint, însă, nevoiți să-și plătească scump năzuința: fiecare membru trebuie să depună 128 000 de franci pentru frigiderul care le oferă o șansă infimă de a supraviețui. Nu întîmplător cei 41 de aspiranți la nemurire sînt milionari. Nici averile celor 90 de candidați, ale căror cereri de înscriere sînt în studiu, nu s-de lepădat.

B. Paladin

OMUL ȘI NATURA

San Francisco: pericol de cutremur

Seismologii prezic un puternic cutremur în regiunea orașului San Francisco, deși nu sînt în măsură să indice, fie și cu aproximație, data calamității. Îngrijorarea specialiștilor a fost produsă și alimentată de falia San Andreas, cea mai amenințătoare ruptură în scoarța terestră din seria celor ce străbat California, întinzîndu-se sub San

Francisco și ajungînd pînă la periferia orașului Los Angeles.

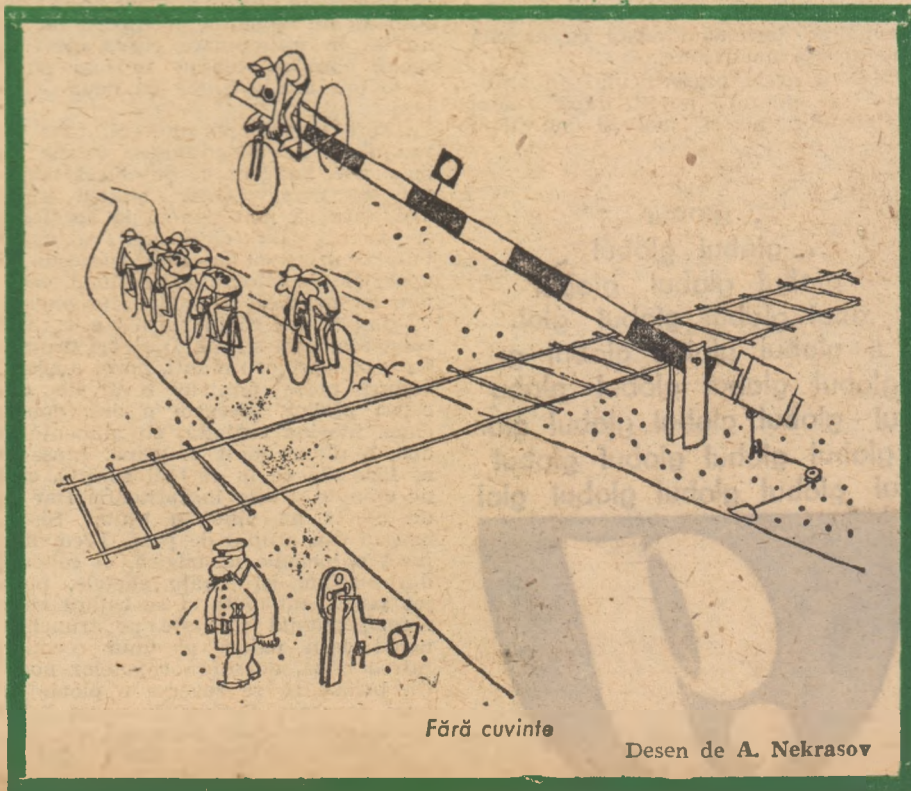
Nu demult dr. Charles Richter, profesor de seismologie la Institutul tehnic din California și inventator al scării de măsurat intensitatea cutremurelor care îi poartă numele, a declarat: „Sîntem amenințați de un mare cutremur. Nu cred că va putea fi preîntîmpinat”. La acest sumbru avertisment se adaugă un recent raport al Consiliului federal pentru știință și tehnică în care se menționează că în cazul unui cutremur de intensitatea celui din 1906 va pieri un mare număr de oameni și vor fi înregistrate pierderi de aproximativ 2—2,5 miliarde de dolari.

Cutremurul din 1906, care a distrus o bună parte din orașul San Francisco, a fost produs de aceeași buclucășă falie San Andreas. Astăzi orașul ocupă un teritoriu mai întins, are o populație mai densă și este deci cu atît mai vulnerabil. În plus, în golful San Francisco se află patru dintre cele mai mari poduri din lume, care ar avea de suferit de pe urma zguduiriilor scoarței terestre. De aceea Consiliul federal pentru știință și tehnică intenționează să desfășoare o amplă muncă de cercetare, orientată în două direcții: posibilitatea de a prevedea data cutremurelor și controlul asupra intensității lor.

Să revenim, însă, la motivele îngrijorării exprimate de seismologi cu privire la orașul San Francisco. Intensitatea unui cutremur e determinată de presiunea ce ia naștere în zona faliei și care sfărîmă rocile din componenta scoarței terestre. Cu cît presiunea e mai mare, cu atît zguduiriile sînt mai puternice. Or, potrivit datelor culese, în falia San Andreas există toate condițiile pentru declansarea unui cutremur de cel puțin 8,3 grade după scara Richter. În fața acestui pericol cercetătorii vor încerca diferite soluții paliative dar, după spusele lor, efectele nu sînt deloc sigure.

A. Fiodorov

V. Korolenko

Fără cuvinte

Desen de A. Nekrasov

„a varia v
ia varia varia v
a varia varia -varia v
a varia varia varia varia v
a varia varia varia varia var
a varia varia varia varia v
a varia varia varia varia varia
ia varia varia varia varia varia
a varia varia varia varia varia

ARTĂ EFEMERĂ

Un dar pentru tropice

Micii școlari din Bonneval-sur-Arc (situat în Savoia, care se bucură de fama de a fi ținutul cel mai „înzăpezit” din Franța) au aflat într-o bună zi că pe glob există țări unde nu ninge niciodată. Pentru a împărtăși semenilor lor de la tropice ceva din bucuriile pe care zăpada le poate aduce tuturor copiilor, școlarii din localitatea amintită au inițiat un concurs pentru cel mai frumos om de zăpadă, „lucrarea” premiată urmînd să fie trimisă undeva în țările calde. Dar unde? Cineva a sugerat ca omul de zăpadă să fie expedit la Numea, capitala Noii Caledonii. Alegerea n-a fost făcută la întîmplare: dacă din Bonneval-sur-Arc un ax imaginar ar străpunge globul pămîntesc, el ar întîlni la antipod Numea.

Zis și făcut. Premiul întîi l-a obținut Denis Charrier, în vîrstă de zece ani. Omul lui de zăpadă, demn de dalia unui sculptor începător, a fost instalat într-un container cu o perfectă izolație termică și expedit pe calea aerului în capitala Noii Caledonii. Din păcate, bucuria copiilor cărora le-a fost destinat a durat atît cît poate dura un om de zăpadă la tropice. Iar Daniel Charrier, care și-a însoțit opera pînă la destinație, a vărsat lacrimi amare în fața băltoacei care fusese cinava omul lui de zăpadă.

Poșta medicului

(Urmare din pag. 8-a)

ILEANA RĂDAN — București: 1) Menopauza este o stare fiziologică și mai presus de orice o stare de spirit. Vârsta cronologică nu corespunde întotdeauna cu cea biologică și mai ales cu cea „sufletească”. Tudor Mușatescu glosa cu verva binecunoscută: **Femeia nu are vîrstă. Și, chiar dacă are, parcă recunoaște?** Consultați-i sfatul. 2) Pentru amînarea menstruației: Gonacor 500 u.i. zilnic timp de cîteva zile premergătoare ciclului.

T. A. — Cluj: Ne pare bine că sfaturile noastre v-au ajutat. Nu vă rămîne decît să treceți la „fapte”!

S. B. 13 — Sibiu: 1) Scuze pentru înțirzirea răspunsului, dar numărul celor care ne scriu e atît de mare, încît... Tratamentul în pitiriazis verzicolar cere răbdare și perseverență. Recăderile sînt frecvente. Tratamentul ce vi s-a aplicat este cel clasic. Mai de curînd s-a preconizat soluție de tiosulfat de sodiu 10% de 2 ori/zi sau unguentul: Ac. benzoic 6 g, Ac. salicilic 3 g, Ung. cu polietilenglicol q.s. ad 100 g (Unguent

Whitfield) diluat 1/4—1/2. 2) Problema cancerului este încă deschisă, nici un tratament nefiind încă eficace „în absolut toate imbolnăvirile de cancer”.

MIRCEA IONESCU — Brașov: 1) și 2) Pentru precizarea diagnosticului este necesară o radiografie a regiunilor respective (față și profil). 3) Vit. C este preferabil să fie suptă în afecțiuni faringiene. În rest poate fi înghițită sau suptă, fiindcă... tot acolo ajunge.

N. BĂCAINTAN — Brașov: 1) În tratamentul bronșitei, în afară de medicamentele utilizate, pot fi utili aerosolii cu antibiotice (în funcție de antibiograma secreției bronșice), efedrina (sau Isuprel, Aludrine) pe cale orală, antihistaminicele (Nilfan, Romergan etc.), gimnastica respiratorie, inhalările, igiena rinofaringiană, evitarea fumatului. 2) Problema este de competența unui psiholog.

S. C. N. — Pungești (Vaslui): V-ați gândit cam tîrziu. Consultați totuși un medic specialist endocrinolog.

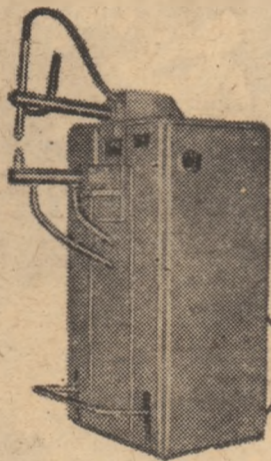
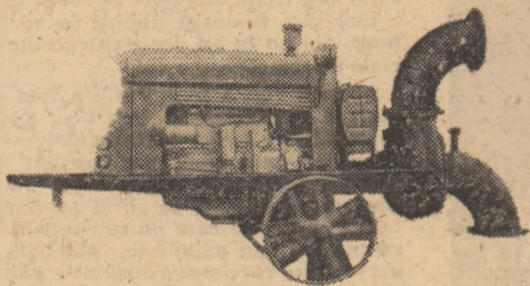
C. H. — Suceava: Adresați-vă în problema care vă interesează unui medic legist.

UZINA DE REPARAȚII GALAȚI

EXECUTĂ

pe bază de repartitie și comandă fermă următoarele produse:

- agregate de pompare tip D. 108—12
- mașină de punctat electrică
- nicovale tip : 63 kgr, 100 kgr, 150 kgr
- role simple și duble S. 80
- diverse piese de schimb pentru tractoare și mașini agricole.

UZINA DE RADIATOARE, ECHIPAMENT METALIC, OBIECTE ȘI ARMĂTURI SANITARE

produce și livrează:

- Radiatoare din fontă pentru încălzire centrală;
- Echipament metalic (accesorii și feronerie) pentru industria construcțiilor și mobilier;
- Băi din fontă emailată;
- Robinetărie și accesorii pentru instalații sanitare interioare.

Produsele UREMOAS sînt de bună calitate, au un finisaj îngrijit, estetică modernă...

UREMOAS București,

B-dul Preciziei nr. 12 tel. 31.16.40

Licitațiile din Almeer

(Urmare din pag. 9-a)

becuri electrice și televizoare, tranzistoare și magnetofone, echipament electronic și produse chimice. Se spune că dacă toate sursele de lumină Philips s-ar stinge brusc, țara s-ar cufunda în beznă. Densitatea întreprinderilor acestui consorțiu poate rivaliza cu densitatea populației, căci la fiecare 25 de km² există o uzină Philips.

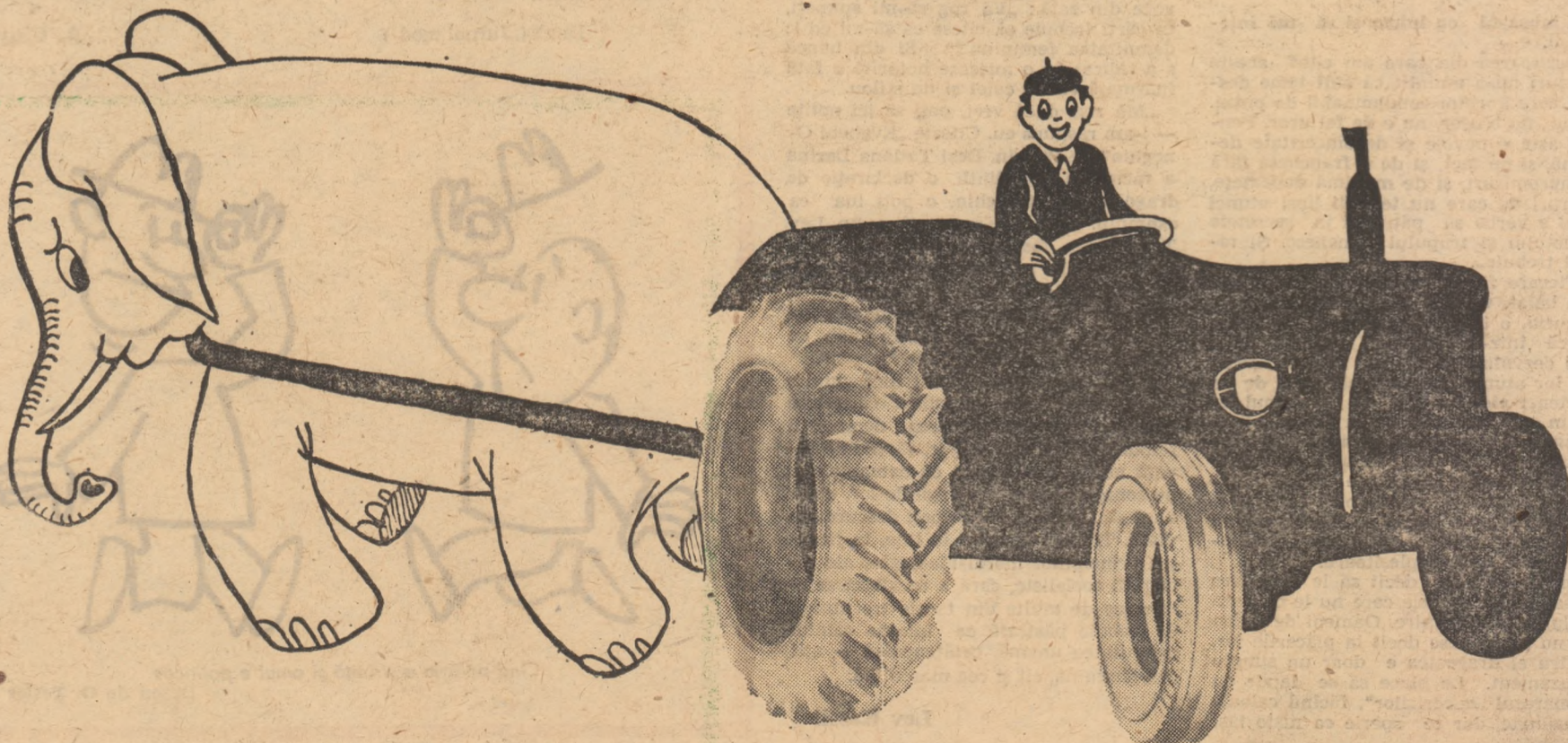
Atelierul semi-artizanal, care acum 50 de ani avea doar cîteva zeci de muncitori, s-a transformat acum într-un super-consorțiu cu întreprinderi în aproape toate țările. Un muncitor sau un funcționar din trei e olandez, restul sînt străini. Personalul consorțiului se cifrează la aproximativ 250 000 de oameni. Aproape jumătate din capital e străin...

Portul Rotterdam, centru economic al țării, rivalizează cu Hamburgul. Acum, numărul de vapoare care ancorează la chejurile lui (30 671 de nave oceanice în 1967) și intensul trafic de mărfuri situează Rotterdamul pe primul loc în lume. În 1966, bunăoară, acest trafic a atins astronomică cifră de 130 milioane de tone.

O pădure de catarge și macarale se profilează pe cerul jos, acoperit de nori grei. Umbre cepușii se lasă peste petrolierele gigantice de un alb imaculat, care pompează petrol direct în conductele rafinărilor. Statisticile acestei imense exploatare portuare arată că suprafața antrepozitelor e de circa 700 000 m², că volumul global al refrigeratoarelor atinge 90 000 de m³ și că în silozurile ei se pot conserva 220 000 tone de grâu.

EFORT INUTIL!

Danubiana

Rezistența și aderența anvelopelor „DANUBIANA” este bine cunoscută

Despre demnitatea feminină, masculină, omenească...

Poate că n-ar trebui să scriu despre asta, dar am nevoie de o explicație. O cunoștință de a mea mi-a spus odată că invidiază grozav pe fetele care „știu totul”, că și ea ar vrea să „știe totul”, dar n-are curaj. Cuvintele ei m-au uluit. De curaj e nevoie ca la 18—20 de ani să fii trecut prin ciur și prin dirmon?

Eu nu vreau ca niște miini care încă nu mi-au devenit dragi să mă atingă, nu vreau să aparțin cuiva întâmplător. De câte ori am fost ocolită de băieți, fiindcă mă consideră „intangibilă”... Chiar și acum m-am despărțit de un bărbat pe care îl iubeam, pentru că imi cerea prea mult.

E dureros, e foarte dureros. Uneori mă întreb: poate că într-adevăr sînt o proastă? Dar dacă cedezi o dată, drumul în jos e foarte ușor. Vreau să cred că am să găsesc totuși un om care să

Bucuria dragostei...

mă iubească cu inima și să mă înțeleagă.

Scrisoarea din care am citat aceste rînduri mi-a amintit că sînt teme despre care vorbim condamnabil de puțin. Sigur, nu e ușor, nu e de fel ușor. Pentru asta e nevoie și de sinceritate deplină, și de tact, și de o franchețe fără compromisuri, și de maximă delicatețe, lucruri de care nu te poți lipsi atunci cînd e vorba să pătrunzi în secretele sufletului și trupului omenesc. Și totuși trebuie...

Fiecare ființă tinărară normală, fată sau băiat, vrea să găsească în dragoste bucuria, o bucurie care să-i lumineze parcă într-un fel nou întreaga viață, să-i dezvăluie noi căi de comunicare cu ea. Iar atunci cînd e împărtășită de un partener ales cu grijă, nu de primul ieșit în cale, această bucurie este dublă. Dragostea adevărată, în care apropierea intimă se naște din contopirea elanurilor sufletesti și fizice ale ambilor îndrăgostiți, nu este o simplă satisfacție trecătoare, ci o mare, o atotbiruitoare sărbătoare, triumful solemn al unei pasiuni puternice, copleșitoare.

Lichelele n-au decît să le considere „intangibile” pe cele care nu le cedează de la prima întîlnire. Oameni de teapa lor nu se gîndesc decît la plăcerile lor, pentru ei dragostea e doar un simplu amuzament. Le place să se laude cu palmaresul „cuceririlor”, făcînd calcule nerușinate, dar se sperie ca niște lași

cînd li se pomenește de o răspundere oricît de mică. Astfel de oameni nici nu au ce pierde, afară poate doar că, irosindu-și sufletul pe distracții murdare în tinerețe, ajung mai tirziu să nu mai găsească în ei ceea ce e necesar pentru o fericire adevărată.

După cum se știe, fetele se maturizează fizic mai repede decît băieții. Dar instinctele se trezesc mai devreme la băieți și sînt mai intense și mai persistente. Totuși asta nu poate servi de justificare pentru o comportare cinică, uneori de-a dreptul animalică, față de fete și de femei.

Există o demagogie nerușinată, gata să explice că femeile sînt egale cu bărbații și că nu mai e cazul să te jenezi în fața sexului care nu mai e „slab”. Într-una din însemnările sale despre problemele eticii Marx scria că după purtarea față de femei putem aprecia nivelul de civilizație al unei întregi societăți. Nimănui nu-i trece prin minte să limiteze în vreun fel posibilitățile de participare deplină a femeilor la viața economică, socială, spirituală a statului nostru. Dar asta nu înseamnă că cineva are dreptul să uite că, din punct de vedere fizic, femeia e totuși mai slabă, că sufletește e mai vulnerabilă decît bărbatul, că organismul ei are nevoie de grijă și menajament, deoarece e menit să conceapă, să poarte și să nască făpturi noi.

Grosolănia, bădărănia, utilizarea forței față de femei, rănirea sentimentului de pudoare feminină, ofensarea demnității fetelor și femeilor sînt degradante la maximum și nu-și găsesc iertare în societatea noastră. Toată viața am să-ți în minte cu recunoștință palma usturătoare primită în tinerețe de la o femeie foarte sensibilă și înțeleaptă. „Să știi că am făcut-o nu ca să te educ — mi-a spus ea. Ci fiindcă vreau să ajungi să cunoști bucuria adevărată. Nu te fura singur, nu te grăbi!”

Și într-adevăr, cum să ajungă să cunoască marea fericire a dragostei cei ce se grăbesc să vină din zbor mici satisfacții?... Libertatea adevărată nu trebuie confundată cu libertinajul murdar. Aici nu e vorba de modă. Poți foarte bine purta minifuste, fără să te condamni la sărăcia minisentimentelor, care maschează de fapt niște necesități primitive.

În ce privește cinstea fetelor, de care își bat joc unii tineri lipsiți de inteligență, aici nici măcar nu e vorba de virginitate sau de așa numita „mindrie feminină”, ci pur și simplu de o corectitudine normală, de păstrarea demnității omenești, de o purtare ale cărei norme trebuie respectate de toți cei ce vor să trăiască frumos și să fie fericiți. Fie-rește, nu se pot stabili termene de verificare a dragostei o dată pentru totdeauna și valabile pentru toți. Unii încep să se cunoască și să-și înțeleagă sentimentele abia după cîteva luni, sau cîteva ani, alții pot să se îndrăgostească, cum se spune, de la prima privire. Numai să nu se grăbească cu concluziile... Nu întâmplător sînt aspru condamnate fetele care „acceptă totul” de la prima întîlnire.

Dar iați și un alt punct de vedere: „De ce numai fata trebuie să-și respecte și să-și păstreze cinstea? De ce vorbim așa de rar despre unde începe și unde se sfîrșește cinstea băiatului ca om?”

E adevărat. Și băieții au obligații la fel de mari față de demnitatea și onoarea lor.

O dată, la o seară literară am auzit o voce din sală: „Vă rog să-mi spuneți, ce cărți trebuie să citesc ca să-mi educ demnitatea feminină?” Și din bancă s-a ridicat cu o mișcare hotărîtă o fată înarmată cu un caiet și un stilou.

„Mă rog, dacă vrei, poți să iei notițe — i-am răspuns eu. Citește „Evgheni Oneghin” de Pușkin. Deși Tatiana Larina a făcut, ea cea dintîi, o declarație de dragoste lui Oneghin, o poți lua ca exemplu. „Anna Karenina” a lui Lev Tolstoi n-a fost prea fericită în dragoste, dar în privința demnității feminine ne poate da lecții. La fel „Doamna Bovary” de Flaubert sau romanele lui Turghenev, de exemplu „Un cuib de nobili”...

Fata din sală a umplut încă multe pagini pînă i-am explicat că rețete de-a gata pentru educarea demnității feminine nu există. Sigur, cărțile ne învață multe, dar numai cu exemplele și personajele luate din paginile lor, chiar dacă sînt geniale, nu te poți descurca în viață. Trebuie să crezi în tine, în justicierea principiilor moral-ideologice ale societății socialiste, care a reușit să se elibereze de multe din tarele trecutului. Și trebuie păstrată ca lumina ochilor demnitatea umană, cetățenească — atît cea feminină, cît și cea masculină.

Lev Kassil

Detaliile anului

Neputînd cîștiga „războiul” inovațiilor fundamentale, moda s-a mulțumit să cîștige cîteva bătălii, rejucîndu-se în detalii, cărora anul acesta li se acordă o importanță deosebită. Mai precis, ele fac moda, ele ne trădează dacă ne-am încadrat sau nu în exigențele lui 1969.

Să o luăm de la cap (în sensul propriu). După ce le-am purtat cu plăcere iarna, tricotată din lînă groasă, șepcuțele continuă să ne facă servicii și primăvara, confecționate, evident, din materiale adecvate. Urmează apoi cravatele — care sînt de asemenea în mare vogă, veșnic apreciatele șemizete și vestele, în sfîrșit panalonii. Putem spune deci, că am epuizat garderoba masculină.

Talia a revenit la locul ei, ba este încă marcată de cordoane late care convin de minune femeilor înalte și subțiri. Dar cealaltă? Ca de obicei, le scoți din incurcătură rochiile drepte, modernizate cu ajutorul cordoanelor înguste sau gen rului.

Gulerele nu cunosc limite de fantazie. Gulere înalte de tunică, gulere-volan, gulere cu margini rotunde sau foarte ascuțite, gulere-șnur — ele compensează rigorile privitoare la alte elemente vestimentare.

Gulerul într-o variantă modernă

Manșetele late, încheiate cu doi, trei și chiar patru nasturi, sînt o altă noțută a sezonului.

Jachetele s-au lungit, cei cîteva centimetri în plus dîndu-le nota modernă.

Ce culori se poartă cu precădere anul acesta? Toate nuanțele de bej, verde, galben, albastru și tonuri de roșu neșipătoare. Și, bineînțeles, ca întotdeauna, negrul continuă să fie rege în îmbrăcămîntea elegantă, fiind discret combinat cu albul.

După („Jurnal mod”)

Cînd pălăria e strîmtă și omul e politic

Desen de O. Tesler

dialog
dialog dialog
dialog dialog dialog
alog dialog dialog dialo
og dialog dialog dialog a
dialog dialog dialog dialog
log dialog dialog dialog di
dialog dialog dialog dialog
og dialog dialog dialog dial

VIAȚA MODERNĂ

Fumătoarele au de pătimit

Din cele 2500 de miliarde de țigări cîte se consumă anual în lume, știți cîte fumează femeile? Și la ce punct a ajuns competiția lor deschisă cu sexul masculin?

Iată ce ne arată statisticile: din 100 de femei, azi 27 fumează (la bărbați, 73 din 100); fumează mai mult orășenele (37 la sută) decît cele care locuiesc la țară (8 la sută); fumează mult mai mult femeile cu studii superioare (64 la sută), decît cele cu studii medii (43 la sută) sau elementare (19 la sută). Și, ce e mai rău, fumează din ce în ce mai mult, din an în an, toate categoriile sociale de femei.

Această curbă ascendentă a tras un semnal de alarmă. Medicii s-au apucat să studieze serios ce tulburări psihosenzoriale se produc mai frecvent din cauza tutunului, luînd ca rație medie cincisprezece țigări pe zi. Și au constatat: o insomnie care nu se explică, un somn care nu odihnește, oboseală și nervozitate care strică dispoziția pe toată ziua, mici și repetate amnezii, crize de dureri de cap și palpiții, pungi la ochi, transpirații bruște, respirație îngreunată etc.

Și dacă fumătoarele nu se sperie nu mai din atît, mai există un argument care nu le va lăsa poate indiferente nici pe cele mai „înraite” și mai neglijente cu sănătatea lor: orice femeie care fumează mult, „ca un bărbat” (deși comparația și-a cam pierdut sensul și nu-i exclus, dacă lucrurile continuă la fel, să se ajungă cu timpul la inversarea termenilor) riscă să îmbătrânească mai repede.

Sperăm că măcar acest argument le va da de gîndit celor ce nu au tăria să renunțe la „iarba dracului”.

A. Ciurina